

— Izdaja ob 4. jutruj. —
Stane mesečno Din 25.—; za leto
semestvo Din 40.— neobvezno.
—
Oglas po tarifu.
—
Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3804, ponoči tudi
št. 3034.
Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
—
Izdatnik: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2497.
—
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13. — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.442. — Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 105.441.

Slovenija naj bi prišla pod Italijo? Nadaljevanje zagrebskih posvetovanj

Senzacionalne obtožbe posl. Predavca proti dr. Korošcu

Po izjavah podpredsednika HSS je bil l. 1924. dr. Korošec mnenja, naj bi se Slovenija kot avtonomna edinica priključila Italiji. — Dr. Korošec te izjave z vso odločnostjo demantira

Ljubljana, 2. avgusta.

Z velikim pompom napovedana deklaracija nove vlade je bila danes v pogrebni tišini in brez najmanjšega navdušenja in odobravnja prečitana v Narodni skupščini. Moramo reči, da smo od ministrskega predsednika prečana pričakovali, da se bo njegov nagovor stvarno razlikoval od omalovaževanja, ki so ga v parlamentu doslej razkazovali razni radikalni predsedniki, ki v svojih ekspozicijah niso ničesar povedali. A tudi g. Korošec si je iz starih, že znanih ekspozicij svojih prednikov brez posebnega truda izbral formulir, svojo vladu pa nazval vladu reda in pomirjenja.

Zaman v vsem ekspoziciji iščemo eno samo izvirnost, nekaj duha in primerne misli v tem težavnem trenutku našega državnega življenja. Izjava je popolnoma brez vsebinskega, manjka pa ji tudi toplote, ki bi mogla ublažiti nasprotstva in vzbuditi vero v iskrenost. Izjava je hladna in brez izraza. G. Korošec ni našel primerne besede za rano, ki boli celokupno Hrvatsko in njegove vsak dan številne prijatelje, in ni našel pravega izraza, s katerim bi obsodil zločin od 20. junija.

Nič več ni znal povedati dr. Korošec, kakor že toliko drugih braniteljev starega režima, da je namreč Račičev zločin delo poedinca, za katerega nihče drugi ne odgovarja, kakor on sam. Včeraj prečitani zapisnik usodne seje Narodne skupščine in danes prečitani dopis sodnje, ki zahteva izročitev dveh poslancev, ostro demantirata malopremišljeno izjavo dr. Korošca. Če že g. Korošec o krivdi ni znal drugega povedati, kakor da zadene izključno samega Puniša Račiča, potem bi bolje storil, da bi molčal, kakor je molčal o celokupnem državnem problemu, ki kriči po rešitvi.

Ekspozice prvega ministrskega predsednika prečana ne dela časti svojemu avtorju, in njegova hladna izjava, podkrepljena še s pretinjami, morejo že itak težavni politični položaj samo še poslabšati.

G. Korošec ni dal javnosti ne direktne, ne indirektna odgovora na vprašanje, kam plovemo. Odgovoril pa tudi ni na težke obsodbe, ki jih vsebuje resolucija, sprejeta včeraj od KDK v Zagrebu. Znova in kakor je videti zaman vprašujemo g. Korošca, kam vodijo hegemonistični oblastniki našo državo. G. Korošca očitno nič ne skrbi, kakšne posledice lahko zadenejo zlasti Slovenijo. Podpredsednik HSS g. Predavec je javno izjavil, da je g. Korošec pred njim in HSS izjavil svoje mišljenje, da je Sloveniji mesto pod Italijo, ki da ji bo dala avtonomijo. To je govoril isti gospod, ki si danes upa drugim dajati lekcije o korektnosti in patriotizmu. Izjava g. Predavca je tako kategorična in v celokupnem tedanjem položaju razumljiva, da bo g. Korošec zaman uporabljal uradno demantirko v tu in inozemstvu.

Boli in bolj se odkriva prava situacija v naši državi. Na vladi je koalicija amputašev, ki raje pristanejo na izločitev Slovencev in Hrvatov iz naše države, kakor da bi dali vladno moč in oligarhijo iz svojih rok. Napram tem ljudem stoji prečanska opozicija, ki v ravnopravnosti vidi edino jamstvo za obstoj države in obsoja vsakega, ki se igra z zločinsko idejo amputacije.

Resolucija KDK, ki je bila enodušno sprejeta v Zagrebu, je režimske kroge razočarala. Pričakovali so, da jim bo resolucija dala povod za novo akcijo nasilja in da bodo lahko zaklicali javnosti in vsemu svetu: »Eto, vidite antidržavne elemente!« Zato je bila potrebna vlada sile in močne roke, da jih pobijemo. Sedaj pa se je pokazalo, da je v taboru KDK prava državniška umirjenost, ki zahteva ozdravljenje bolnega državnega organizma, dočim hočejo vladne stranke za vsako ceno in če treba celo za ceno amputacije zadržati sedanje bolno stanje nereda in korupcije.

Zaman obeta nova vlada red v administraciji in poštenost v javnem življenju. Takih besed smo že toliko čuli, da se nihče več ne najde, ki jim bi nasel. Volka tudi, če ga zamotaš v poobno masko, vsak spozna. Na obljube ne da nihče nič več, nam je treba izgnati volkove in nasilnike in izvojevati garancije, da se ne bodo nikdar več mogli vrniti. Sedaj pa sede z g. Korošcem samim v vladi in se smeje-

Zagreb, 2. avgusta. Na današnji seji KDK je posl. Predavec podal senzacionalne izjave o načrtih, s katerimi se je bavil dr. Korošec leta 1924 in ki so vsaj navidezno v popolnem nasprotju z njegovo današnjo politiko. Kakor je mogel Vaš poročevalec izvedeti, je poslanec Predavec izjavil med drugim:

»Vprašanje, ki ga je treba še posebej razčistiti, je vprašanje dr. Korošca. Razumel bi srbijanske stranke, če vodijo tako politiko, kakoršna se uvaža pri nas v zadnjem času, toda nihče ne more razumeti dr. Korošca, da se je postavil na čelo vlade, ki tako nesrečno politiko forsira. Dr. Korošec je prevzel naloge, da nastopi proti Hrvatom. On naj bo tisti, ki naj Hrvate spokori. Meni ta Korošev nastop že od vsega začetka ne da več miru in sem o tem mnogo razmišljal. Pri tem pa sem se spomnil razgovora, ki sem ga imel z dr. Korošcem leta 1924, ko je šlo za kombinacijo z Ljubo Davidovičem. Spominjali se boste, kako težko je šlo takrat in kakšen je bil takrat položaj. Tudi takrat se je pojavilo celo morje intrig, da je človek izgubil že vsako voljo do političnega udejstvovanja. Tedaj mi je dr. Korošec, ki je bil takrat še hud opozicijski, v razgovoru izjavil:

»Vidim, da mi tu ne moremo živeti. Tako ne moremo več dalje. Mi smo vendarle kulturni narod, mi se tu (v Beogradu) ne moremo znajti. Dokler sem bil na Dunaju, sem vedno lahko prišel kot predstavnik našega naroda, lepo sem se poklonil, zaprosil in sem vedno vsaj nekaj dobil. Tu pa prosim in se klanjam, pa mi stopajo na vrat! Mi smo dva različna sveta. Mislim, da je za nas Slovence edini spas, da se priključimo Italiji.»

Te svoje misli mi je dr. Korošec nato obrazložil takole:

»Nas Slovencev je poldrugi milijon. V Jugoslaviji nas je en milijon. Ni pa misliti na to, da bi se kdaj posrečilo, spraviti onega pol milijona Slovencev, ki so pod Italijo, k nam v Jugoslavijo. Pač pa je mogoče misliti na to, da gremo mi pod Italijo, kjer bomo mogli s svojimi zvezami pri Vatikanu doseči vsaj kulturno avtonomijo in bomo tako lahko živeli vsaj kot kulturni narod.»

Takrat sem smatral te besede dr. Korošca za prijateljsko pritožbo, za znak ogorčenja, ki mu lahko medsebojno damo duška. Takrat nisem pripisoval tem besedam dr. Korošca posebne važnosti, ohranil pa se jih v dobrem spominu, ker me je vsekakor presenetilo, da se bavi dr. Korošec s takimi načrti. Sedaj, ko se obnaša dr. Korošec napram nam tako, sem se živo spomnil teh besed in človek bi skoraj mislil, da je dr. Korošec še danes teh nazorov.

Je pa še eno dejstvo, ki opravičuje moj sum. Nedavno sem čital v čeških listih izjavo predsednika praškega velešestja dr. Žižke, ki pravi, da ima odlični srbijanski politik naloge, da razbije to državo in da pritiska Hrvate ob zid. Mislim, da bi bila prva dolžnost sedanje vlade odnosno zunanega ministra dr. Marinkovića, da to stvar razčisti. Dr. Žižka ni človek z ulice in naglašja vrhu tega, da ima dokazne dokumente, s katerimi lahko to svojo trditev dokaže. Dolžnost vlade bi bila, da ugotovi resničnost teh trditev ali pa da demantira dr. Žižko. Zgodilo pa se doslej ni ne eno ne drugo!

Položaj je sedaj torej takšen: Nekateri srbijanski politiki streme za razbitjem države, a to konvenira, kakor se da posneti iz navedenega razgovora z dr. Korošcem, tudi politiki dr. Korošca.

Ijajo, ko g. Korošec pridiguje, da bo do odsluženja priidni, delavni in poštini.

To nesrečno politiko dr. Korošca, ki služi za firmo hegemonistom in korupcionistom, pa plačuje slovenski narod, ki je vsled izdajalske politike SLS dan na dan bolj obsvojen med Hrvati in preziran med Srbi. G. Korošca seveda ne boli ako slovensko gospodarstvo trpi in ako se rušijo stare zveze in bratski odnosi. Tudi ljubljanska zbornica za TOI hoče se svojih klerikalnih rednikov, previdno molči.

Slovensko ljudstvo se zanaša samo na KDK, da reši njegovo čast in njegove interese, da državo izvede iz nasilja in korupcije na pot sporazuma, poštenosti in enakopravnosti.

Morda dr. Korošec baš radi tega sodeluje sedaj s srbijanskimi politiki.

»Navajam to, da se vidi, da kombinacija Marinković-Korošec ni tako enostavna, in ker smatram, da je potrebno vedeti tudi to v svrhu končnega razčiščenja naših političnih razmer. Potrebno je, da se to ve. Gospoda lahko to demantira, zato izjavljam še to: Pripravljen sem pred vsakim forumom, pa tudi pred sodiščem prevzeti odgovornost za to, kar sem povedal. Na Marinkoviču in Korošču je, da to demantirata z dogodki, ki bodo sledili.»

Ta razkritja poslanca Predavca so vzbudila veliko senzacijo, pa tudi nepopisno ogorčenje napram politikom, ki se postavljajo na eni strani za največje zaščitnike države, na drugi strani pa so imeli in nekateri morda še danes imajo tako grozne načrte, kako bi našo skupno državo razbili, da bi ušli svojo osebo in strankarsko moč.

Dr. Korošec odločno demantira

Beograd, 2. avgusta. Na vprašanje, kaj misli o napadih, ki so bili danes izrečeni proti njemu v Zagrebu, je dr. Korošec novinarjem podal tole izjavo: »Ni lepo biti denunciant. Še grše je, kdor denuncira z izmišljenimi stvarmi. Nikdar, odkar sem v svoji državi, nisem vodil niti nameraval voditi kakršnekoli akcije proti državi s katerokoli tujo državo ali s katerimkoli zastopnikom kake tuje države, najmanj pa potom Vatikana, ker take politične stvari sploh ne spadajo v njegovo kompetenco. Moji novi nasprotniki morejo proti meni sedaj iznesti karkoli, prepirani pa naj bodo, da bom vedno in brezpogojno na položaju, na katerem se nahajam, branil svojo državo in njene interese.»

Posl. Trumbić in Pavelić vstopila v KDK

Zagreb, 2. avgusta. Z ozirom na resolucije KDK, ki poziva v svoje vrste tudi druge stranke v prečanskih krajih k borbi za enakopravnost sta danes popoldne poslanci hrvatske federalistične seljačke stranke dr. Trumbić in dr. Pavelić posetila Svetozarja Pribičevića ter mu izjavila, da vstopata v poslanski klub HSS in z njim vred seveda tudi v KDK. O tem koraku obeh hrvatskih federalističnih poslancev se je zvedelo nocoj ob 8. ter je izzval veliko senzacijo in odobravanje v zagrebski javnosti.

Zagreb, 2. avgusta. Nocoj ob 9. se je vršila seja kluba HSS pod predsedstvom dr. Mačka. Na sejo sta bila pozvana telefonično dr. Trumbić in dr. Pavelić. Ko sta prišla, jima je predsednik dr. Maček najprej sporočil, da je bil soglasno odobren njihov vstop v klub HSS, nakar ju je pozdravil kot nova klubova člana.

Ponovne manifestacije v Zagrebu

Zagreb, 2. avgusta. Danes okoli 9. zvečer so se v Zagrebu vršile ponovno velike manifestacije za KDK. Spreved manifestantov je šel po Ilici, Wilsonovem trgu, Marovski ulici skozi Zrinjevac na Jelatičev trg nato pa po Jurisčevi in Palmotičevi ulici pred Seljaški dom, kjer se je množica polagoma razšla. V sprevedu je bilo okoli 3000 ljudi. Manifestanti so neprestano prepevali rodoljubne pesmi ter vzklikali Stepanu Radiću, Svetozarju Pribičeviću in hrvatstvu.

Nov dunajski zdravnik pri Radiću

Zagreb, 2. avgusta. N. Sročil je bil pozvan brzojavno v Zagreb k Stepanu Radiću specijalist za interne bolezni, dunajski profesor Hvostek, ki je dospel danes v Zagreb, pregledal Stepana Radića in že zvečer odpotoval nazaj na Dunaj. Novinarjem je izjavil, da zdravstveno stanje Stepana Radića ni kritično, da pa mu je treba pustiti časa in miru za ozdravljenje.

Gozdni požar na Trsatu

Sušak 2. avgusta. V gozdu na Trsatu je izbruhnil požar. Čezurav je ozemljem uspešno ogledal lokalizirati. Je vendar pogorelo 250 ha gozda.

Atentator Milčičov na Dunaju?

Dunaj, 2. avgusta. Danes so v neki znani dunajski kavarni opazili organizatorja atentata na šefa javne varnosti Origorija Milčičova, ki je ne skrivnostno način izginil iz Zagreba.

Izrazi simpatije naprednim Slovincem

Klub KDK je včeraj nadaljeval v Zagrebu svoje delo. — Razmah in borbenost pokreta za ravnopravnost. — Posl. dr. Kramer proti gospodarskemu bojkotu Slovenije

Zagreb, 2. avgusta. Danes je poslanski klub KDK nadaljeval svoja posvetovanja popoldne in popoldne. Obe seji sta bili strogo zaupni, ker se je razpravljalo o situaciji z ozirom na organizacijo odpora proti velikosrbskemu hegemonističnemu režimu, ki ga v novi izdaji predstavlja vlada dr. Korošca. K posvetovanjem so imeli dostop samo narodni poslanci, vsem drugim pa je bil dostop v sabornico zabranjen. Pri vstopu je bila postavljena posebna straža v hrvaških narodnih nošah.

Predsednik Pribičević je med drugim navedel nekaj zaupnih podatkov o poteku ravnokar prošle ministrske krize. Dotaknil se je tudi vprasanja vloge SLS in obsojal, da se ta stranka, dasi prečanska, da uporablja proti gospodarski in kulturni enakopravnosti baš v trenutku, ko je borba proti hegemonizmu na vrhuncu in se njegove trdnjave majoje. Politika g. Korošca je nerazumljiva tako z notranjepolitičnega stališča, še bolj pa z vidika zunanje-političnega položaja Slovenije.

Poslanec Predavec, podpredsednik HSS, je nato v svojem govoru navedel stvari, ki morda lahko dajo vsaj delen odgovor na pomisleke, izražene v govoru Svetozarja Pribičevića. Predavčev govor prinašamo posebej. Ko je začel g. Predavec poročati o izjavah dr. Korošca leta 1924, je v celi dvorani zavladalo nepopisno razburjenje. Mnogo poslancev je vstalo, čuli so se klici strahovite obsodbe, ki jih ne moremo objaviti.

Po poročilih Svetozarja Pribičevića in Josipa Predavca so poročali poslanci iz poedinah okolišč o razpoloženju naroda, njegovih željah in zahtevah. Med drugimi je poslanec dr. Kramer poročal o bojevitosti in popolnoma složnem razpoloženju Kmečke demokracije v Sloveniji. Napredno prebivalstvo Slovenije se zaveda, da je borba za enakopravnost in za ureditev države.

ve stopila v odločni štadij. Mišljenje pristašev KDK podpira tudi ostala javnost, v kolikor ni duševno in gospodarsko popolnoma odvisna od SLS. Z globoko žalostjo se opazuje pogubonosa vloga dr. Korošca, ki je obsoval Slovence tudi pri Hrvatih. Govornik opozarja, da je že po volilnem izidu nad eno tretjino Slovencev proti-klerikalno prožeto in če bi ne bilo nedovoljenega cerkvenega in gospodarskega pritiska, bi se pokazalo, da je polovica Slovenije in še več izven tabora SLS. Govornik prosi hrvatsko javnost, naj ne zamenja Slovencev s klerikalno stranko, in zlasti protestira proti temu, da se klerikalce imenuje enostavno Slovence, radi česar tudi nedolžni trpijo.

Med živahnimi pritrdilnimi klici: »Naj prinesejo 'Jutro' kot legitiimacijo, ali pa naj vaši trgovci in obrtniki imajo seboj izkaznice SDS ali SKS!«, nadaljuje dr. Kramer s prošnjo, naj se ne vrši gospodarski boj proti slovenskim gospodarskim krogom radi grde vloge SLS, ob enem pa apelira, da naj vodstvo KDK obrne vso pozornost na Slovenijo, kjer naša ideja jako napreduje in se složno borimo proti skupnemu sovražniku. Vabi, da se shodov in sestankov v Sloveniji udeležuje čim večje število poslancev Srbov in Hrvatov.

Izvajanja posl. Kramerja so bila sprejeta na vseh straneh z velikim odobravanjem in je ves klub izjavil poslanec dr. Žerjavu, Puclju, dr. Krameri, dr. Pivku in Ureku, ki so vsi prisostvovali klubovi seji, da bo pokret KDK z vsemi močmi podpiral.

Kakor se doznava, bo klub KDK imel svoja posvetovanja še jutri popoldne in popoldne. Jutri bodo sprejeti sklepi o akciji med narodom. Da bi se skrajšale razprave o teh sklepih, je bil danes izvoljen odbor petih članov, ki mora do jutri ob 11. popoldne redigirati predloge teh sklepov. V ta odbor so bili imenovani dr. Maček, Košutič, Vilder, dr. Kramer in dr. Šibenik.

Resolucije romunskega kmečkega parlamenta

Zanaristi izjavljajo, da tvorijo edino pravo zastopstvo naroda in zahtevajo odstop vlade

Bukarešta, 2. avgusta. d. Protiparlament, ki ga je sklicala nacionalna kmečka stranka, je na svojih zadnjih sejah sprejel resolucije, v katerih se izjavlja, da se smatra ta parlament kot pravo in zakonito zastopstvo naroda in da se bo do vzpostavitve zakonitih razmer sestajal, kolikorkrat bo predsednik nacionalne kmečke stranke Maniu smatral to za potrebno. Zborovanje ugotavlja, da parlament, ki je bil izvoljen s terorjem Bratiana, ne predstavlja zastopstva naroda in da zaradi tega tudi ne more storiti nobenih obveznih sklepov v imenu naroda. Z ozirom na to zakoni glede posloila in stabilizacije, ki jih je sklenil liberalni parlament, nimajo nobene obvezne moči. Ljudski parlament ugotavlja, da je liberalna vlada vrzla državo v pogubo in da je izpodkopala vse važne ustanove v državi. Z ozirom na to zahteva takojšnji odstop vlade.

Obsedno stanje, brezobzirna cenzura in nezakonitosti, ki je postala načelo vlade, so spravili državo v položaj upravičenega zgražanja. Ljudski parlament odklanja vse posledice za sedanje stanje. Ljudski parlament izjavlja, da bo vse one, ki so preprečili svobodno in pošteno volitve, pozval na odgovornost, ravno tako vse one, ki so kršili državljanske pravice ter one, ki varajo narod glede državnih poslov. Vodstvo nacionalne kmečke stranke je pooblašeno sklicati kongres delegacij vseh občin države, da jim predloži v odobritev te sklepe in da jih vpraša za mnenje glede izvršitve teh sklepov.

Napredek v razorožitvenem vprašanju

Priorave za podpis ameriškega protivojnega pakta. — Zdi se, da je tudi pomorsko razorožitveno vprašanje premagalo mrtvo točko

Washington, 2. avgusta. (pa.) Državni tajnik Kellog se bo vkrcal 10. avgusta na potovanje v Francijo.

Madrid, 2. avgusta. (be.) Primo de Rivera je izjavil, da odpotuje 25. avgusta v Pariz, da prisostvuje podpisu Kellogovega protivojnega pakta.

Washington, 2. avgusta. (be.) Državni urad je prejel angleško noto glede francosko - angleškega kompromisa v razorožitvenem vprašanju. Kakor se izve, je nota zgolj informativnega značaja.

Washington, 2. avgusta. g. Dopisnik «Exchange Telegraph» poroča iz dobro poučene-

ga vira, da smatrajo pogodbo med Anglijo in Francijo glede razorožitve na morju kot veliko olajšavo v vprašanju razorožitvenih omejitev.

London, 2. avgusta. g. Diplomatski poročevalec «Daily Telegrapha» javlja, da so angleški poslanci in opravniki poslov v Washingtonu, Rimu in Tokiju tamošnjim vladam izročili pogoje glede kompromisa o oboroževanju na morju, ki se je dosegel med Veliko Britanijo in Francijo. Razven omejitve mornariških sil, se nanaša kompromis v nekaterih primerih udi na omejitve kalibrov topov in torpedov.

Pred sestankom med dr. Benešom in dr. Stresemannom

Berlin, 2. avgusta. s. Kakor se izve iz poučenih krogov, ni bilo pri posetu zunanjega ministra dr. Stresemanna pri predsedniku Masaryku nobenih političnih razgovorov pač pa je predsednik Masaryk izrazil željo, naj bi prišlo v kratkem med dr. Benešem do razgovora o srednjeevropskem problemu ter o odnosih med Nemčijo in Češkoslovaško. Ta sestanek se bo vršil najbrže še ta teden, ker dospe dr. Beneš prihodnje dni v Karlove Varv.

Angleško zlato za sedeno Porenje

London, 2. avgusta. (lo.) V Kelmorajnu je prispelo iz Londona angleško letalo, ki je pripeljalo s seboj eno tono zlata.

Deklaracija Koroščne vlade

Seja okrnjene Narodne skupščine. — Deklaracija vlade po starih vzorcih. — Zelo hladen sprejem pri vladnih poslancih

Beograd, 2. avgusta. r. Današnja seja Narodne skupščine se je začela ob 10. dopoldne. Na seji je bilo navzočih vsega skupaj jedva 110 do 120 poslancev, torej jedva dobra tretjina. Tudi današnje seje se niso udeležili niti zemljoradniki, niti radikalni nezadovoljenci, dočim je bilo izmed muslimanov navzočih zopet le par poslancev.

Po prečitanih zapisniku je bila objavljena zahteva ministra pravde, da se izroči sodišču poslanci Puniša Račić, Toma Popović in Dragutin Jovanović-Lune radi umora v Narodni skupščini. Zadeva je bila izročena v nadaljnjo postopanje imunitetnemu odboru. Nadalje je predsednik sporočil, da je zakonodajni odbor predložil zakon o državljanstvu, zunanji minister pa netunjske konvencije. Nadalje je predložil zunanji minister v ratifikacijo bernsko železniško konvencijo.

Sledilo je čitanje poročila verificacijskega odbora, ki je verificiral mandate namestnikov umrlih in odstopivših narodnih poslancev. Med drugimi sta verificirana tudi mandata Josipa Zagorca in Mate Mitlića, ki bi prišla v Narodno skupščino kot naslednika umorjenih Pavla Radlića in dr. Basarićka.

Takoj nato je podelil predsednik besedo ministrskemu predsedniku dr. Korošču, ki je nato prečital sledečo

vladno deklaracijo:

Novosestavljena vlada stopa pred Narodno skupščino, da jo zaprosi za zaupanje. To zaupanje zahteva kraljevska vlada s čvrsto in odločno voljo, da nadaljuje zakonodajno delo, ker to zahtevajo naše politične, kulturne, socialne in gospodarske potrebe in da uvede v državno administracijo duh objektivnosti, popolnega poštenja in največje ekspeditivnosti.

Že v sedanjem kratkem zasedanju Narodne skupščine želi vlada končno izvesti novi davčni zakon, ki pomeni za vse gospodarsko življenje velik korak naprej, nadalje, da se uzakonijo oni zakonski predlogi, ki zasledujejo izenačenje zakonodaje in ki so že rešeni v zakonodajnem odboru, tako zakon o sodnikih, zakon o sodiščih in zakon o državljanstvu. Nadalje za zadostiti že več let obstoječim mednarodnim obvezam, da regulira seljaške kredite, da sprejme zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev, zakon o dobrovoljnih in vse ostalo, kar bi se izkazalo za nujno.

Nadaljevanje zakonodajnega dela

V jesenskem zasedanju bo nadaljevala vlada delo z Narodno skupščino na izenačenju zakonodaje, ki se javlja kot potreba v prosvetnih, gospodarskih in upravnih vprašanjih. Zakon o občinah in mestih bo postavljen kot prvi v vrsti teh zakonskih načrtov. Upoštevajoč dosedanje izkušnje, bo vlada storila vse, da v najširši meri razbremeni centralne oblasti s prenosom poslov, ki se lahko v nižjih instancah rešujejo hitreje in bolje. Ako pa po sedanjih zakonih ne bi bilo mogoče ustreči tem željam naroda, bo vlada v tem cilju predložila Narodni skupščini nov zakonski predlog. Narod nosi velika bremena za državno administracijo in je zato naša dolžnost, da mu damo dobro, pošteno in hitro administracijo.

V duhu teh reform, v cilju dekoncentracije uprave se bo sestavil tudi načrt zakona o centralni upravi. Vlada si bo prizadevala, da bo državno uradništvo imelo potrebno kvalifikacijo in da bo delavljino v izvrševanju svojih dolžnosti postopalo samo po zakonih ter da se odstrani vsi drugi nedostaki v postopanju napram narodu, kateremu mora služiti dobro, vestno in iti na roko.

V splošni gospodarski depresiji bo vlada napela vse sile, da pokaže popolno razumevanje za gospodarsko stanje našega kmeta, delavca, obrtnika, trgovca in uradnika. Z vsemi državami bo sklenjene trgovinske pogodbe, da se olajša in pospeši izvoz naših pridelkov in odstrani vse težkoče v mednarodni trgovini.

Vedno nam bo na srcu tudi skrb za obrambo, da ohranimo svoji domovini potreben mir in red. Zelo bomo obžalovali, ako ne bomo mogli na tem programu sodelovati s poslanci iz vseh parlamentarnih skupin, ki so skupno v vladi ali da slišimo kritiko iz opozicije.

Zločin v skupščini delo poedinca

Dogodek 20. junija, ki zasluži najhujšo obsodbo in ki nam je ugrabil dva dobra tovariša, ne sme biti razlog, da bi prekinili dosedanje zakonodajno delo, ki je za našo državno politiko potrebno. Ta žalostni dogodek je delo poedinca (1) in je velika napaka obtoževati zato celo parlamentarno skupino ali kar je še hujše, cel del naroda, ker nima s tem ničesar skupnega in ki ta dogodek prav tako obžaluje in obsoja, kakor ves kulturni svet. Tako nedopustno zastranjanje odnošajev je le škodljivo.

Pikasen apel na KDK

Parlamentarne skupine, na katere se naslanja ta vlada, in poslanci teh skupin, zavedajoč se interesov, ki so nad vsemi strankarskimi in osebnimi interesi, žele iskreno in tovariško, da se poslanci, ki so izostali iz Nar. skupščine, zopet vrnejo v njo k skupnemu delu. Narodna skupščina je edini kompetentni forum za reševanje vseh vprašanj, ki so v zvezi z narodnim in državnim življenjem. Za ta zločin je odgovoren samo poedinca, ki bo odgovarjal sodišču. Gotovo bodo oni Hrvati, ki tega doslej še niso uvideli, končno spoznali, da ta čin ne more postati jezik med brati, da ne sme biti zapreka za nadaljnjo konstruktivno delo v naši skupni državi. Mi bi zelo obžalovali, če bi se naša taka stranka ali oseba, ki bi izkoriščala ta žalostni dogodek, da zavede narodne mase do korakov, nasprotujočih sedanjim ustavnim in zakonskim predpisom. Bili bi ne samo dolžni, nego tudi voljni, da napram vsakomur varujemo veljavnost in spoštovanje zakonov in ustave.

Zunanja politika

Zavedajoč se obveznosti, ki jih je država prevzela s svojim vstopom v Društvo narodov, bo vlada nadaljevala dosedanje zunanjo politiko, koje smernice so dobro znane: spoštovanje in čuvanje stanja, ustvarjenega s mirovnimi pogodbami, ter ohranitev prijateljskih zvez v interesu ohranitve miru, nadaljevanje in pojačanje dobrih odnošajev z vsemi državami in dobivanje prijateljskih zvez, v kolikor niso že ustvarjene. Znani so napor, ki jih je država v tej smeri že storila. Izjavljamo, da iskreno pozdravljamo in se pridružimo vsaki iniciativi, ki gre za ohranitev miru. Vlada je odločena, da tudi sama usmeri svojo akcijo v tem pravcu. S podporo prijateljskih in zaveznih velesil, ki so nam tudi doslej izkazovale svojo naklonjenost, si bo vlada prizadevala, da odstrani vsako nesigurnost in pojača vero v trajnost miru in mednarodne ureditve.

Da na kratko ponovim: naša vlada bo na znotraj vlada zakonitosti, reda, dela in pomirljivosti na zunanji pa vlada miru in prijateljstva. Za to svojo politiko prošim Narodno skupščino za njeno zaupanje.

Vladna večina je skoraj popolnoma apatično sprejela Koroščev deklaracijo. Le par klerikalcev je skušalo prirediti vladi ovacije, toda ostala vladna večina je ostala hladna in mirna. Predsednik dr. Perić je le na kratko izjavil, da bo vladna deklaracija stavljena na dnevni red Narodne skupščine, kadar bo skupščina to sklenila.

Ekspresna glasovanja

Predsednik je nato odredil prehod na dnevni red. Prva točka dnevnega reda je bilo nadaljevanje razprave o obtožbi proti bivšemu ministru pravde dr. Subotiću. Predsednik je po vrsti klical prijavitelne govornike, poslance KDK, ki seveda niso bili navzoči. Zato je debato takoj zaključil in odredil glasovanje. Med tem se je zbralo v skupščini že nekaj več poslancev. Za predlog vlade, ki se je glasil na prost prehod na dnevni red, je glasovalo 139 poslancev, 3 radikali so glasovali proti, 2 lističa pa sta bila prazna.

Zakona o sodiščih in sodnikih sprejeta

Nato sta bila na hitro roko sprejeta še zakona o sodnikih in o sodiščih. Pred glasovanjem so podali predstavniki poedinah vladnih klubov kratke izjave, da bodo glasovali za predložene zakone.

Kot zadnja točka dnevnega reda je bila izvolitev prvega podpredsednika Narodne skupščine namesto umrlega Agatonovića. Po predhodnem sporazumu je bil izvoljen demokrat Mihajlo Kujundžić, dva glasova pa je dobil tudi poslanec Dragiša Jovanović - Lune, ki je osumljen skrivne na umoru v Narodni skupščini. Posl. Kujundžić se je kratko zahvalil za zaupanje, na kar je predsednik sejo ob 12.30 zaključil in napovedal prihodnjo za jutri ob 9. dopoldne.

Zemljoradniki nadaljujejo bojkot Narodne skupščine

Beograd, 2. avgusta. Zemljoradniški klub je imel danes dopoldne sejo, na kateri je nadaljeval posvetovanja o svoji nadaljni taktiki. Dokler ne bo sprejet definitivni sklep, zemljoradniki ne bodo prisostvovali sejam Narodne skupščine. Definitivna odločitev bo padla šele koncem tega tedna, ko bodo znani kolikor toliko vsi glavni sklepi KDK, ki bodo sprejeti v Zagrebu.

Dva nova poslanca

Beograd, 2. avgusta. n. Danes popoldne sta bila zapriščena nova narodna poslanca Aleksa Dimitrijević iz Niša, ki je prišel namesto pokojnega Radoslava Agatonovića, in Ivo Mitlić, ki je prišel namesto pokojnega Velje Strilića.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 2. avgusta. Najvažnejša točka današnje občinske seje so bili pogoji za oddajo kolonizacijskih hiš. Načrt za pogodbe je izdelal združben g. dr. Lipold; bil je soglasno odobren. Hišice tipa A pridejo na 78.000, one tipa B pa na 60.000 Din. Posebej so se stroški za zemljišče, ki se zaračuna z 10 Din za kvadratni meter. Hišice se bodo odplačevale mesečno od 1. januarja prihodnjega leta naprej in preidejo po 25 letih v popolno last reflektantov. Po pogodbi se lahko po 16 letih hišice tudi prodajo sporazumno z občino. Kdor večkrat zaporedoma ne plača mesečnih obrokov, mora na poziv občine hišico izprazniti, in sicer v prvih petih letih brez odškodnine, po petih letih pa ima pravico na primerno povračilo plačanih najemnin. Po pogodbi bo mestna občina hišice tudi zavarovala proti ognju na breme stanovanalcev.

Mestni svet se je v principu izrekel za zgradbo aerodroma v smislu spomenice aerokluba in je tudi pripravljen prispevati če se za to pridobe tudi okrajni zastopi in oblastni odbor.

Sprejme se načrt oblastnega odbora glede skupne dečje stanice, ki bi se uredila tako, da bi se oskrbovale v dečjem zavetišču v Strossmayerjevi ulici dečke, v zavetišču v Koroščevi ulici pa dečki od 6. leta naprej in po možnosti tudi vajenci. — Za kolektivno posodobbo med občino in občinskimi delavci morajo mestni uradi in mestna podjetja v teku enega meseca staviti vse potrebne predloge.

Tudi magistratni in sodni uradniki so vložili prošnjo in predloge za posebno gradbeno akcijo. Magistratnih uradnikov reflektantov je okrog 30. Gradbeni urad je predlagal za to kolonijo prostor na Joštovem posestvu ob Vrhovni ulici. Hišica bo stala 125.000 Din, in bo občina za vsako posodila 80.000 Din. Magistratni uradniki bi želeli mesečno plačevati za te hišice okrog 850 Din.

Načrti za zgradbo kopališča na Felberjevem otoku so se dopolnili in bodo sedaj končno veljavni razpisani.

Ubojni svet je še ponovno predlagal zgradbo nove oskrbnice, kjer bi bilo prostora za najmanj 250 revežev; sedanja oskrbnica jih sprejme največ 90. Ker za zgradbo zaenkrat še ni finančne možnosti, s bo večjemu številu revežev omogočilo brezplačno osilo v Ljudski kuhinji. Finančna uprava je izpraznila Kiffmannovo hišo, ki jo mesna last; prvo nadstropje te hiše se bo preuredilo za mestno knjigovodstvo. Stroški za preureditev so proračunani na 120.000 Din.

Regulacija Melja še ni gotova in je potrebno tudi razširjenje Meljske ceste od vojašnice naprej. Troški znašajo 22.000 dinarjev. — Zgodovinskemu in muzejskemu društvu se za 25letnico naklona odpora 10.000 Din; običajna podpora se da tudi za javniško in pomožniško razstavo, krajevni organizaciji vojni invalidov se pa izplača podpora, ki je že določena v proračunu.

V svrhu razširjenja Slovenske ulice blizu oskrbnice se nakupi nekaj sveta. Urediti je tudi treba Toverniško ulico, ki je last železniške uprave.

Letalski miting Male antante

Zagreb, 2. avgusta. č. Dne 9. t. m. dospe v Zagreb 26 letal Male antante. Večar ob 10. dopoldne je prišlo v Zagreb iz Novoga Sada 8 letal, ki so nadaljevala svojo pot preko Dunaja in Brna v Prago. Za letošnjo zračno tekmo Male antante je določena praga Krakov - Varšava - Lvov - Jassy - Bukarešta - Beograd - Zagreb - Brno - Praga. Praga je dolga 8111 km. Prva nagrada znaša 15.000 češkoslovaških kron. Dne 9. t. m. dospe v Zagreb 6 jugoslovenskih, 6 romunskih, 6 poljskih in 8 češkoslovaških letal.

Na Dunaju aretiran Jugosloven

Beograd, 2. avgusta. n. Po vestih dunajskih listov je avstrijska vlada izročila našim oblastem jugoslovenskega državljanja Bartola Burčula, ki je 11. januarja t. l. s tremi stavkajočimi delavci v Zagrebu napadel nekega stavkokaža v zagrebški tvornici Sila d. d. In ga umoril. Proti njegovim tovarišem, ki so bili aretirani se je vršila sodna razprava v Zagrebu in je bil eden izmed njih obsojen, dočim je Burčula kot glavni krivec pobegnil v Avstrijo.

V Splitu zaplenjen angleški parnik

Split, 2. avgusta. č. V splitski luki je bil sodno zaplenjen angleški parnik petrolejske družbe «Clan» in sicer na tožbo zagrebške tvrdice Richard Alberti, ki je pustila parnik zapleniti zaradi terjatve 39.000 funtov sterlingov ali 11 in pol milijona dinarjev. Pravomočno razsodbo zagrebškega sodišča je sporočilo splitsko okrajno sodišče kapitanu ladje Cook, ki je bil seveda zelo iznenaden, ker ni imel niti pojma o zadevi, vendar pa je sprejel zaplenbo na znanje.

Samomor pod vlakom

Zagreb, 2. avgusta. č. Med peto in šesto uro jutraj se je pripetil na železniški progi med Podusedom in Zagrebom strašen samomor. Nek človek se je vlegel na tračnice, tako da mu je vlak odtrgal glavo. Našli so pri njem legitimacijo na ime Josip Schöner, 42 let star, rojen v Krškem, po poklicu elektrotehnik.

Kako je bil umorjen predsednik Obregon

Mexico City, 2. avgusta. g. Danes je bilo objavljeno poročilo o obdukciji trupla predsednika Obregon. Poročilo veli, da je bil predsednik Obregon zadet od 13 krogel. Ker pa je morilec imel samo 10 patron v pistoli, se domneva, da so poleg njega še drugi streljali na Obregon, kar se pa v splošni zmešnjavi ni opazilo. Policija pravi, da gre za dobro premišljen atentat.

Tajfun na Japonskem

London, 2. avgusta. o. Pri tajfunski katastrofi na Japonskem je izgubilo življenje 12 oseb. V Tokiju je bilo tisoč hiš pod vodo. Mnogo mostov je uničenih. Železniški promet se vzdržuje le z velikimi težavami. Vihar je sicer že nekoliko pojenjal, vendar pa zelo močno dežuje, vled česar so otežene rešilne akcije.

Popović in Jovanović ne hosta izročena?

Neumljivo stališče vladnih radikalov. — Jovanović-Lune baje sam zahteva izročitev

Beograd, 2. avgusta. n. Radikalni poslanski klub je na svoji današnji dopoldanski seji izvolil med drugim poseben odbor poslancev-pravnikov, ki je imel nalogo, da prouči vprašanje izročitve sodišču poslancev Tome Popovića in Dragiša Jovanovića - Lune. Odbor je popoldne razpravljao o vprašanju izročitve ter po daljšem posvetovanju z večino glasov sklenil, naj imunitetni odbor Narodne skup-

štine odkloni zahtevo po izročitvi. Razprava je bila zelo ostra, ker so nekateri poslanci zahtevali, naj se oba poslancata izročita sodišču.

Demokratski klub pa je na svoji današnji seji sklenil, da pristane na izročitev poslancata Jovanovića - Lune sodišču Jovanović-Lune je sam zahteval izročitev, češ da se hoče oprati sumničnja.

Izredno zanimanje inozemstva za dogodke v v Jugoslaviji

Vsi veliki inozemski listi posvečajo veliko pozornost jugoslovenski krizi in izražajo željo za dosego pomirjenja. — Misteriozna poročila dunajskim listom

London, 2. avgusta. r. «Manchester Guardian» razpravlja v uvodniku o položaju v Jugoslaviji in komentirajo zadnje dogodke, naglašajo, da je bodočnost Jugoslavije zelo temna. Dočim se nadaljuje kriza, ki je nastala po umoru v Narodni skupščini se pripravljajo Srbi, da se s silo upro avtonomiji Hrvatske. Kategorične izjave Stepana Radića, da Jugoslavija ne more obstajati pod sedanjim centralističnim režimom, ki ustvarja hegemonijo Srbije, so dovedle situacijo v zagato, ker ni nobenih znakov, da bi ena ali druga stranka bila pripravljena k popuščanju.

Dunaj, 2. avgusta. r. Včerajšnji dogodki v Zagrebu in Beogradu so bili predmet živahnega zanimanja vseh tukajšnjih političnih in diplomatskih krogov. Z veliko nervoznostjo so se pričakovala poročila iz obeh jugoslovenskih centrov. Zelo so komentirali v tukajšnjih krogih dejstva, da je beogradska službena agencija «Avala» večeraj popolnoma odpovedala ter sploh molčala o vseh dogodkih. Pozornost pa je vzbujala okolnost, da so dunajski listi dobivali iz Beograda brozjavna poročila od ljudi, s katerimi nimajo nikakih zvez in nihče ne ve, kdo je ta poročila plačal. Vesti so bile zelo tendenciozne, vendar pa jim listi niso nasedli.

Posebno obširna poročila prinaša «Neue Freie Presse», ki komentira včerajšnje dogodke na uvodnem mestu pod naslovom: «Politische Hochspannung in Belgrad und Agram», razčlenjuje historično odnošajev med Srbi in Hrvati, v katerem pa na koncu izraža nado, da bo čas izgladil tudi ta najnovjši spor, kar ne bo samo v interesu jugoslovenske države, marveč tudi v interesu miru v Evropi.

Rim, 2. avgusta. r. Italijanski tisk posveča dogodkom v Jugoslaviji največjo pozornost ter jih komentira precej različno. V glavnem pa vidi v naštopu KDK odločno gesto, da pride v državi končno do take ureditve, ki bo jamčila red, mir in enakopravnost. Nekateri listi naglašajo, da je bilo to poostreje odnošajev videti že onega dne, ko je bila sestavljena Koroščevo vlada, ki ne nudi nikakih garancij za sanacijo razmer v Jugoslaviji in ki je glavni vzrok, da so zavzeli odnošaji med Srbi in Hrvati tako ostre oblike. V ostalem pa naglašajo vsi listi, da je treba počakati, kako se bodo razvijali dogodki.

Varšava, 2. avgusta. r. Tukajšnji «Večerni Pregled» objavlja članek pod naslovom «Mednarodni značaj hrvatskega vprašanja» v katerem naglašajo, da je moral general Hadžić kot mandatator krone kapitulirati pred srbskimi radikali, ki se protijo hrvatski zahtevi po razpustu Narodne skupščine in razpisu novih volitev. Hrvati s polnim pravom naglašajo, da je temeljni pogoj za splošni državni sporazum likvidacija paradoksalne situacije v Jugoslaviji, t. j. da je prebivalstvo prečanskih pokrajin v Narodni skupščini v manjšini. Prečansko vprašanje je zavzelo že mednarodno značaj in zato so morali o priliki reševanja zadnje vladne krize priti v Beograd poslanci iz Londona, Rima in Dunaja. Notranja kriza v Jugoslaviji je v tesni zvezi z dominantnimi vprašanji zunanje politike, zlasti z vprašanjem ratifikacije nettunskih konvencij in najetja inozemskega posojila. Hrvati se protijo nettunskim konvencijam, pogoje londonskega posojila pa smatrajo za izredno težke, ker more posojilo primesti več škode nego koristi. Končno naglašajo, da bi aretacija Radića, ki jo zahtevajo srbski šovinisti, morala neminovno izzvati revolucionarno reakcijo na Hrvatskem in v vseh ostalih prečanskih pokrajinah.

Nemki glas o jugoslovenski krizi

«Berliner Tageblatt» prinaša izpod peresa svojega beogradskega poročevalca obširen članek, posvečen naši notranji politični krizi. Članek v glavnem prav točno presoja položaj z ozirom na momente, ki so dovedli do sedanjega razdvojenosti, kakor tudi z ozirom na lek za izhod iz sedanjega stanja. Med drugim izjavlja:

V dobi ustanavljanja jugoslovenske države je morala vsakemu politiku, ki se je zavedal svoje odgovornosti pred zgodovino, bdeti pred očmi umestna misel, združiti tri jugoslovenske rodove v eno državno celoto. Poizkus se je ponesrečil predvsem, ker je vodilo nogo pri tem prevzela samoumevno Srbija kot najmočnejši činitelj; zato pa pada krivda, da država do danes ni organizirano izenačena, zopet v prvi vrsti na Srbijo. Ta činitelj ni bil kos svojim nalogi, ker ni imel zadosti sile, da bi upravnno zadovoljil one dele države, ki so bili od preje navaženi na boljše upravne metode. Parlamentarne razprave zadnjih 10 let so polne pritožb zoper koruptno upravo, policijsko nasilje in pljačkanje prečanskih pokrajin.

Olimpijada v Amsterdamu

Dva olimpijska in en svetovni rekord. Amsterdam, 2. avgusta. Rezultati današnjih odločilnih tekmovalj so bili naslednji:

Tek na 1500 m: 1. Larva (Finska) 3:53.2 (olimpijski rekord; dosedanj je znašal 3:53.6). 2. Ladoumégue (Francija). 3. Wichmann (Nemčija).

Met kopja: Lundquist (Svedska) 66.60 (olimpijski rekord). 2. Scopes (Madžarska) 65.26.

Tek 800 m za dame: 1. Radke (Nemčija) 2:16.8 (nov svetovni rekord; dosedanj je znašal 2:29.8). 2. Hitomi (Japonska). 3. Genzel (Svedska).

Troskok: 1. Oda (Japonska) 15.21. 2. Casey (Amerika) 15.17. 3. Tunlos (Finska) 15.11.

Jutri prične desetboj ter se bosta odločila teka na 5000 in na 400 m.

Amundsen še živi?

Kodanj, 2. avgusta. o. Rusko poslanstvo v Oslu poroča, da menijo na «Krasin», da je Amundsen na Franc Jožefoven ozemlju. Z ozirom na to hočejo v vodovju pri Franc Jožefoven ozemlju pričeti natančna poizvedovanja. Ker je sedaj norveška vlada, kakor tudi neki švedski list, razpisal 10.000 kron za onega, ki najde Malmgreenovo truplo in 10.000 kron za onega, ki najde Amundsen, se pričakuje, da bodo poizvedovanja od strani raznih riskih ladij postala bolj intenzivna.

Velika železniška nesreča v Franciji

Paris, 2. avgusta. g. Brzovlak, ki odhaja ob 21.25 iz Pariza, je pri prihodu v postajo Le Mans ob 1.20 skočil s tira. V trenutku katastrofe je vozil s hitrostjo 60 km. Oba poštna vagona sta bila popolnoma uničena. Poštni uradniki, ki so bili v vagonih, so bili deloma ubiti, deloma težko ranjeni. Število mrtvih znaša do sedaj 6. Pet poštinih in železniških nameštencev in 15 potnikov je bilo ranjenih. Vzrok nesreče še ni znan.

Velik požar v južni Italiji

Rim, 2. avgusta. o. V trgu Sinopoli pri Reggio di Calabria je v pretekli noči izbruhnil velik požar, ki je vpepel 70 hiš. Požar se zaradi tega izredno razširil, ker je primanjloval vode za gašenje in ker se je bila polastila prebivalstva panika. Starejša ženska je našla smrt v plamenih. Štiri druge osebe so bile težko ranjene. Škoda se ceni nad 8 milijone lir.

Ponesrečen španski polet okoli sveta

Barcelona, 2. avgusta. o. Hidroplan španskega kapetana Franca, ki je včeraj startal v Cadixu k poletu okoli sveta, je moral včeraj ob 9. na morju pri Huelvi pristati. Govoril se, da bodo letalci še enkrat startali k poletu na Azore. Letalci so hoteli izvršiti polet okoli sveta v 45 dneh.

Naši kraji in ljudje

Ddhod naše sokolske olimpijske vrste v Amsterdam

Včeraj dopoldne je spremljala večja množica občinstva na kolodvor svoje prijatelje in ljubljence, da se od njih poslovijo pred odhodom na daljino pot in jim poželijo z vencem slave ovenčani povratek v domovino. Brzovlak je prispel s polurno zamudo šele ob 1/2 10 v Ljubljano. V imenu starešinstva JSS jih je kot namestnik staroste br. Gangla pozdravil br. Bogomir Kajzelj z naslednjim bodrilnim nagovorom:

»Dragi bratje Sokoli - tekmovalci! Moje slovo od vas bo kratko. Poslovili ste se od nas in od svoje ožje domovine že v soboto z veličastno telovadno akademijo v Sokolskem domu na Taboru. Predvsem in iz vsega srca vam želimo srečno pot in srečen ter zmagovit povratek. Iskreno se zahvaljujem vsem bratom tekmovalcem, v prvi vrsti pa tebi, dragi brat namestnik, za brezprimerno požrtvovalnost in vztrajnost za časa treniranja in priprav za olimpi-

jado. Obzahuje, da vam nismo mogli nuditi tega, kar so nudile druge države svojim tekmovalnim vrstam. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da smo doslej še vse naše tekmovalne ekspedicije financirali iz svojih lastnih sredstev brez vsake druge pomoči. Končno vam imam še sporočiti pravkar dospele brzojavne pozdrave zagrebške sokolske župe in tehničnega odbora zagrebške župe, ki vam, kakor mi, želijo srečno pot in kar največ uspeha. Vsak eventualni uspeh bo tudi edino plačilo za vaš trud in brezmejno požrtvovalnost. Zdravo!»

Za slovo se je zahvalil vodja tekmovalne vrste, načelnik JSS dr. Viktor Murnik z zagotovilo, da bo tekmovalna vrsta storila vse, kar je v njenih močeh, da obdrži doseženi svoj sloves in še povzdigne čast našega naroda in Sokolstva.

V Amsterdam so se odpeljali: dr. Viktor Murnik kot vodja vrste in z njim

tekmovalci Josip Primožič, Leon Štukelj, Tone Malej, Boris Gregorka, Edo Antosiewicz, Ivan Porenta, Stane Deržanec, Drago Ciotti in Vlado Orel kot rezerva. Nande Svetlič se jim je pridružil kot sodnik, dočim so ostali sodniki Jože Smrtnik, Peter Sumi in Stane Vidmar že v sredo jutraj odpotovali z avtomobilom iz Ljubljane preko Monakovega v Amsterdam. Kot potni maršal fungira na potu Leon Čebular in seboj so vzeli tudi konservatorista brata Lipovška, da bo spremljal proste vaje na klavirju. Tekmovalci pridejo po programu v Amsterdam danes popoldne okrog 17. preko Monakovega in Kolna. Seboj peljejo tudi najpotrebnejše telovadno orodje, bradljo, drog, kroze in ročaje za konja. Povrnejo se predvidoma 14. ali 15. t. m. Upamo in trdno smo prepričani, da pozdravimo ob povratku naše tekmovalce kot zmagovalce.

Organi finančne kontrole v klerikalnem paradizu

(Dopis)

Dovoljeno naj nam bo malo osvetliti stanje v finančni kontroli, v katerega je spravil klerikalni režim.

Kakor znano, sta letos ljubljanski in mariborski oblastni odbor z dovoljenjem finančnega ministra naprtila pobiranje oblatinskih doklad na alkoholne pijače, premog ter tako na plesne zabave, oddelkom finančne kontrole. Ni se pri tem vprašalo, kako bodo oddelki poleg ostalega dela prenašali še to breme, temveč se jim je delo bivših dacevjev kratkomočno naložilo v dolžnost in — mirna Bosna.

Ne glede na zgornjo okolnost in pa na to, da se je medtem uvedla kontrola nad delodajalci zaradi pravilnega pobiranja uslužbenškega davka, dalje podvojena kontrola nad trafikanti ter nadziranje prodajalcev soli, kar vse je zopet padlo na ramena finančne kontrole. Se je v aprilu t. l. izvršila velikopotezna redukcija sreskih uprav, oddelkov in moštva finančne kontrole.

Da bi pa zaradi redukcije služba ne trpela, je bil v letošnji finančni zakon uveden člen, ki pravi, da služba v finančni kontroli ne sme trajati več kakor 10 ur dnevno. Naravna posledica te odločbe ni izostala. Predpostavljamo starejšine so z obema rokama zagrabili ta člen in obviseli na njem, kakor klop na pasjem vratu. Sedaj se predpisuje služba tam, kjer je treba, in tam, kjer ne bi bilo treba po 10 ur dnevno, tako da so organi, posebno oni na meji v goratih krajih, izčrpani in obupani zaradi naporne službe.

Poleg tega dobrot smo dobili še priboljšek, da ne bi bilo kakega mrmranja. Če citirani finančni zakon je zmanjšal organom trošnine, katere so bile že itak skandalozno majhne. Postavim, za šumno znanje službo je dobil organ pred uveljavljanjem finančnega zakona 1.50 Din trošnine, dočim mu ta znesek sedaj pripada šele po 10-urni zunanji službi. Ali ni to bridka ironija?

Mnogo ogorčenja je povzročila tudi odredba finančnega zakona glede pogojev za ženitev zvanikov finančne kontrole. Pogoj so dovolili skromni! Imeti moraš najmanj 7 let državne službe, ki se šteje za pokojnino, ter moraš biti v II. skupini zvanikov. Ko pa si izpolnil ta dva pogoja, se vendar le še ne moreš oženiti, ker je določen maksimum oženjenih v II. skupini na 50 odstotkov celokupnega staleža. To je vendar malo prehudo omejevanje osebnih svobode civilnega državnega uslužbenca.

Toliko za danes. Na razmere v finančni kontroli se bomo še povrnili.

Ker je klerikalna stranka v Sloveniji za vse storjene krivice, ki so se prizadevale finančni kontroli, soodgovorna, lahko z mirno vestjo pričakujemo, da bodo organi finančne kontrole v Sloveniji pri bodočih volitvah kakor en mož glasovali za njo.

To in ono o porcijunkuli

Stajerci so jo imeli svoj čas v Celju, Dolenji v Krškem, Gorenjci pa v Skofji Loki. Ravno prav za grešne duše, da so se oprale tudi najmanjših madežev. Grešnik je opravič s poveljem in obudil prav hudo grevenjo. Šel okrog križa s kravečimi rokami in nogami sv. Frančiška, pa je bila duša čista, da se je videlo skozi njo. Kakor bi roso obrisal s šipe, so odpuški izbrislali grehe. Trije kraji so za naš grešni narod čisto zadostovali.

Zato je prišlo tudi dosti ljudi skupaj od vseh strani in iz vseh krajev, da se je ljudstvo trlo okrog štantov in je bila cerkev premajhna da bi bili vsi spali v nji. Še okrog nje so polegali, molili in spali ter čakali jutro. Največja gneča je bila okrog škafov s kavo. Za 2 krajcarja zajemalka, za 4 solde pa že poln korec beje ali črne, kakor si pozele. Bobi so bili rahli in veliki kakor beharji, flancati široki kakor brane in prav prilageli so se h kavi. V glavnem so bili pa za odpuške, da so od porcijunkule imeli tudi kaj otroci doma. Njim so bili namenjeni tudi medeni štrukturi, ki so jih fantje sekali za stavo in so dekleta imela še tedne ali mesece krče v želodcu po njih. Pa tudi zdravilo zoper krče in božjast je bilo že pripravljeno: veliki šopki dišečega majarona, za vse druge bolezni pa šentjanžvev rože. Za žejo so bila pa že zgodnja iaholka.

Cez noč so se izpraznili štanti in zmanjkalo je kuhanega fižola iz cekarjev. Gospodje, ki so prišli pomagati spovedovat z vseh bližnjih in daljnih fara, pa so sedli v rektorijski, kamor so fratri postavili še dve vrsti miz. Kosilo je bilo slavnostno, saj je bila porcijunkula največji sestanek duhovščine v letu in edina prilika da so se premudrovala in prereševala vsa peca vprašanja. Povabljeni so bili tudi družji ugledni narodnjaki, celo poslanci. V boji z nemškutariji so bila ta porcijunkulska kosila pravi shodi zaupnikov slovenske stranke.

No, porcijunkule so bile imenitne tudi v Nazariju in drugod pri frančiškanskih samostanih. Ali vendar ne tako kakor pri kapucinih. Kava je imela okus po hrusevi moki in nobene ostrine po šnofovcu. Celo v moč žegnani in odpuškov bi človek dvomil, če bi ne imel vere. Pa so ieli fran-

čiškani s porcijunkulami na Brezjah in še drugje, tako da so prišle domala ob vsi nedeljanje čase in veljavo. Še tretje rednikov ni več blizu, ali pa se tako razdele na različne klostre, da jih ni kaj videti. Tudi posvetna duhovščina bi lahko šla kapucinom malo na roko, da ne bi ravno vedno oznanjala le svojih odpuškov. Saj imajo župniki in kaplani politiko in pregrešne časi, kapucinom naj pa pustite vero! Seveda, v adventu in v postu pa so dobri, da po hribovskih farah opravijo, spovedi, in jim opečejo najbolj upazane ovčice, da so hle kakor nedolžna jasmajeta. Po Veliki noči pa župniki pozabijo na to pomoč in začno z božimi poti, sploh s konkurenco samostanom, ker ne moremo drugače imenovati tega prekoračenja delokroga.

In tako je prišlo tako daleč, kakor je danes. Kje se je letos v Ljubljani poznala porcijunkula? Edino prav mao na Mesnem trgu, kjer so ženske stonale na električnik, da so se od frančiškanov vozile na Rakovnik, kamor hoditi niso imele prav nobenega vzroka, če so bili odpuški že pri frančiškanih. Stalo je sicer nekaj štantov, ali kaj so prodajali na njih? Ni bilo kofeta, niti šentjanževih rož, ampak sama posvetnost in nečimernost. Še paternostrov ni bilo in tudi škapulirja ni mozel človek kupiti, da bi ga dal žegnati patru. Na štantih pa so visele ženske sraice s špicami in družja tako pohujšljivost, ki je poštena ženska na deželi niti ne obleče ne. In namesto mašnih bukvic je brala branjevka — »Jutro«.

To imate od konkurence!

Dvojna krščanska ljubezen

Konice, 1. avgusta
Kako malo krščanske ljubezni pozna večsi naša duhovščina, dokazuje naslednji žalostni primer, ki se je zgodil v našem kraju Dne 28. julija je umrla siromašna vdova Antonija Rubačar. Pogreb se je vršil naslednji dan in je bil zares žalosten. Ni bilo duhovnika, ni bilo nobenih cerkvenih obredov. Pokojnica je bila dobra katoličanka, žalibog pa preprosta reva in tako so ob njenem pokopu izostale vse cerkvene ceremonije, dasi je bilo duhovščini obljubljeno, da bodo stroški naknadno poravnani. Položili smo siromašno pokojnico k večnemu počitku s silno žalostnim občutjem. Marsikdo je upravičeno pripomnil po tem žalostnem pokopu: »Za politiko jim je več kakor za vero!«

Drug primer, ki pa je pokazal preveliko gorečnost naše duhovščine se je primeril dne 29. julija ob priliki cerkvene procesije pri cerkvi sv. Ane. Procesijo je vodil tukajšnji arhidijakon z monštranco v

rokah. Tam neke daleč stran od cerkve je ugledal skupino fantov, nad katerimi je sredi procesije zagnel: »Klobuke dol!« Tako nato je izročil monštranco drugemu duhovniku v roke in sam pohitel z brzim korakom izven cerkvenega rajona na prosto cesto, kjer je začel hručiti nekatere fante, ki niso opazili, da se že bliža procesija in zato tudi še niso sneli klobukov. Hrupni nastop arhidijakona je prav neprijetno dirnil vse navzoče. Na deželi smo se zadnje čase že navadili grmenja duhovščine ne samo izven cerkve, temveč tudi v posvečeni hiši božji. Le tako dalje, pa boste videli sadove svojega početja!

Žalostna usoda obupanega mladeniča

Izlake pri Zagorju, 2. avgusta
Pred nedavnim časom se je naselil v Sešlarjevi gostilni v Izlahah Hrastičan Slavko Pikelj in izvrševal skupno s Francetom Logarjem v splošno zadovoljnost čevljarstvo obrt. Ko pa se je Logar ločil od Piklja, ni imel ta več mirnega obstanka. Najraje se je vozil s kolesom sem in tja. Kazal je vidne znake potrtosti.

Zadnje dni je mnogo časa prebil v družbi z župnim upraviteljem g. Osolnikom, ki je zahajal v gostilno, kjer je stanoval Pikelj. V sredo minulega tedna so šli Pikelj, njegov tovariš Jenko in g. Osolnik v Čemšenik obiskat tamošnjega župnika g. Dagarina. Pri tej priliki je Pikelj izjavil, da mu ni do življenja in da bo šel v smrt. Pri tem je prošil za cerkveni pokop.

V četrtek minulega tedna zvečer sta bila v Sešlarjevi gostilni g. Osolnik in Pikelj zopet skupaj. Preden je Pikelj zapustil gostilno, je istotako g. Osolnika naprosil, da ga za gotovo cerkveno pokopljie, če bo šel prostovoljno v smrt. Gostilničarka, ki je poslušala ves razgovor, je pozvala Piklja, naj bo pameten, naj ne straši ljudi s takimi stvarmi in naj se mirno vrne v gostilno. Pikelj je dejal, da gre samo malo na zrak: ko pa je stopil čez prag, je že počil strel. Gostilničarka je prestrašena skočila k obupanu ter za začela tresti in izmivati, medtem pa je župni upravitelj hitel po poslednje olje.

Kljub temu, da je Pikelj prošil čemšenškega župnika kakor tudi župnega upravitelja g. Osolnika za cerkveni pogreb, ga vendar g. Osolnik ni hotel cerkveno pokopati. Tudi prošnja Pikljevega očeta je zavrnili, dasi je znano, da je morilec in samomorilec. Kajbi bil cerkveno pokopan, menda zato ker je bil član Marijine družbe.

V soboto se je vršil pogreb in je marsikatera beseda padla na tiste oznanjvalce ljubezni do bližnjega, ki na to ljubezen kaj radi pozabijo.

Samomor roparskega morilca Brečka

Laško, 2. avgusta
Z zadoščenjem je javnosti sprejela vest, da je orožniški komandir z Zidanega mosta g. Kočever po obsežnih, dobro zasnovanih poizvedbah dognal, da je prevzitarja Goloba iz Breznice pri Zidanem mostu na tako grozen način umoril, in ga opalil 60letni Fran Brečko, doma iz Lokavca pri Rimskih toplicah. Posrečilo se je morilca aretirati v Debru pri Laškem. Ob napovedi aretacije se je pričel morilec tresti, kmalu pa se je zoper zavedel ter tajil svoje dejanje.

Krog dokazov pa se je vedno bolj krčilo. Prijeli so tudi morilčevce ženo, ki je jokaje povedala, da je prišel njen mož v jutro po umoru k njej ves kravaj in ji naročil, naj mu opere srajco. Na vprašanje, zakaj je tako kravaj, ji baje ni dal odgovora. Morilec je namreč preiskovalnemu sodniku g. Antipinu pravil, da so madeži na srajci od barve ter se poznajo od l. 1921., ko je v Ameriki prepleskal svojo hišo. Toda žena je končno priznala, da ji je moč usodnega jutra odgovoril: »Zdaj sem ga pa že ubil. Če boš komu kaj znila, bom pa še tebe!«

Pod to silo dokazov je začel Brečko omahovati. V sredo dopoldne je dejal preiskovalnemu sodniku, da bo naslednjega dne povedal vse. V zaporu je nato še rekel, da ni sam udeležen pri umoru, temveč še dva druga. Ko pa je jetničar opoldne stopil v ječo, je našel Brečka obešenega. Iz slammjačce si je iztrgal kos platna, postavil klop k steni in izvršil sodbno nad samim seboj Brečko je še dihal, a poskusi oživljanja so ostali brezuspešni. Bil je kljub svojim 60letom še močan mož, velike in trdne postave.

Tri nesreče

Ljubljana, 2. avgusta
Danes popoldne so se v Ljubljani in najbližji okolici pripetile kar tri težje nesreče, katerih končni povoljni izid še ni gotov.

V Pollakovi tovarni usnja na Sv. Petra cesti je bil zaposlen kot ključavničar 34-letni Franc Mejač, doma iz Zgornjega Kašlja pri Devici Mariji v Polju. Med delom, ko je ravno popravljal neko večjo strojno napravo v zgornjem delu tovarniškega poslopja, se je s stropa nenadoma utrgal precej dolg in težak železen drog, ki je zadel Mejača vrhu glave. Poklicani rešilni voz je ranjenega prepeljal v splošno bolnico, kjer so mu nudili potrebno zdravniško pomoč. Ponesrečenec ima na glavi večjo rano, ki so mu jo za zdravniki takoj zašili in je Mejač zaenkrat izven nevarnosti.

Težje se je poškodoval istotako med delom Janez Černivec, 50 let star tesar, ki je popoldne popravljal streho na starem poslopju na Dunajski cesti 47. Okrog pol 17. mu je spodrsnilo in se je zakotalil s precej visoke strehe na tla. Pri padcu je dobil hude poškodbe na glavi in v notranjosti telesa. Iz obeh ušes mu je v močnem curku brizgala kri. Z rešilnim vozom je bil takoj prepeljan v bolnico, kjer je njegovo stanje prav kritično. Zvečer se je Černivec še vedno nahajal v globoki nezavesti.

Tretja nesreča se je pripetila v mali vasi Komani pri Dobrovski občini pri Ljubljani. Posestnik Jože Marinko, star 35 let, se je popoldne pripeljal z vozom na njivo. Ko je izpregel konja, je ta nenadoma poskočil in podrl Marinko na tla. S kopitom ga je prav močno poškodoval na glavi in na prsih. Neka deklica, ki se je slučajno nahajala v bližini, je nemudoma odhitela v opokarno na Viču, odkoder so o nesreči obvestili mestno reševalno postajo. V kratkem času je pridrvel na mesto nesreče rešilni avtomobil, ki je ponesrečenca prepeljal v splošno bolnico. Kolikor so mogli v prvem trenutku ugotoviti, ima Marinko ra-

MAGNA
PURGA

Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
1 omet po vseh lekarnah Din 4.—

Triumf kinematografije!

Bela Golgota

veletim človekoljublja in brezkončnega trpljenja.

Grabda železnice. Ogromna lavina, ki ruši vse pod seboj. — Velikanske žrtve. —

Krasni igralci!

Prestresljiva vsebina!

Predstave ob 4., 1/2 8. in 1/2 10.

Najnižje cene! KINO IDEAL.

zen večje rane na glavi tudi zlomljena 3 rebra. Ponesrečenec stanje je zatorej zelo resno.

Idila v Slovenskih goricah

Sv. Anton, v avgustu
Ena najlepših točk v Slovenskih goricah je nedvomno Sv. Anton. Prijazni griček s cerkvico med kopo belih hišic, križišče cest Ptuj-Radgona in Maribor-Ljutomer, kraj, kjer je toliko romal in preživljal sladke urice nesrečni veseljaki kontrolor Škrobar. Zapisal je po resnici, da kraj nudi prekrasen razgled; ves je v trtnih brajdh, po gričih gorici pri gorici, kjer batalioni eksercirajo s puškami iz kolja matematsko točno, kjer klopoteči regetajo — alt in sopran, tenor in bas, tenko in debelo, raskavo in cvileče, prazno in zvono, doneče in bobneče, veselo in turborno, smešno in obupno; hitro in počasi, splašeno kakor srnica in svečano kakor močogen dirigent, ki udarja s kolum po drevesu, da obvlada velikanski zbor širim krog in krog. To je pisatelj Sv. Anton.

Za ogled tega idiličnega lepega kraja Slovenskih goric se bo izletnikom in prijateljem nudila najlepša prilika prihodnje nedelje 12. t. m., ko bo otvorilo tukajšnje Prvo tamburaško društvo svojo novo lepo dvorano, svoj krasni dom, kjer se bo v bodoče krepila napredna slovenska misel. Pričakujemo velik obisk iz sosednjih župnij, od Sv. Lenarta, bližnjega Ptuja in želimo, da približijo k nam tudi gostje iz Maribora in od drugod, da si vsi ogledate srce Slovenskih goric, da spoznate lepoto tudi tega kraja. Naj se nikdo ne straši dolgega pota! Nudili vam bomo domačo, preprosto, neprisljano, lepo podeželsko zabavo, pristočno vas bomo veselili, z nepopisno radostjo vas bomo sprejeli. Naj bo praznik našega azilnega tamburaškega društva idila sredi prelepih Slovenskih goric!

Naši enstran granic

Nesreča goriškega planinca Zorka Jelinčiča

Visokošolec Zorko Jelinčič v Gorici velja za najboljšega goriškega planinca. Z družbo je napravil izlet v planine na Viš (Jož Fuarel) 2666 metrov. Prenočili so v nekdanji Zidenkovi koči (sedaj kočja Guido Corsi). Jutraj zgodaj je odšla družba na vrh brata. Nazaj so se namenili čez sedlo Moser Scharte proti Ukvam in Ovrčjavi v Zajezersko dolino.

Sedlo Moser Scharte je kakih 2000 m nad morjem. Od tu se vleče navzdol kakih 600 m dolg ledenik, po katerem je bila pot silno težka. Visokošolec Jelinčič in Slavko Mašera sta se katala stopinje v led. Spremljevalci, gospodini Rejčević sta čakala na vrhu, potem pa sta šli po izsekane sledu navzdol. Ivanka Rejčević je spodrsnila in Jelinčič jo je hotel pograbiti in ustaviti, ko je pridrvela mimo njega. Toda prvnil se je in z Ivanko vred drvel po ledu. Pritelita sta v globoko ledeniško razpoko. Rejčević se ni poškodoval, ali Jelinčič si je ob steni zlomil hrbtenico in tri rebra. Kljub strašnim bolečinam je zavrisl, da je tako opozoril svoja tovariša zgora, da sta živa on in Rejčević. Slavko Mašera in Marija Rejčević sta z veliko težavo prišla do ponesrečenca.

Mašera je odšel v Ukve in našel tam samega dr. Kugrja, ki je takoj poskrbel za rešilo ekspedicijo, katere se je udeležilo tudi par kših vojakov. Vse je šlo po sreči in Jelinčič je bil pripeljan v goriško občinsko bolnico. Njegovo stanje je sedaj povsem povoljno. Vsi mu želijo, da bi kmalu okreval. Jelinčič je bil dober prijatelj nepozabnega goriškega turista pok. dr. Kl. Juga.

Po gospodarskem napredku stremijo grški kmetovalci in vsako priliko v to svrhu porabijo, kolikor je dopuščajo okoliščine. V Sv. Vidu pri Tilmentu v videmski pokrajini se je vršil sirsarski tečaj, katerega se je udeležila tudi vrsta naših gorskih kmetovalcev iz Ročinja, Sužida, Drežnice, Livna, Zatočina in Tolmina. Napravili so tudi izpit in sicer prav dobro. Sirsarstvo se bo v našem planinskem svetu lahko prav lepo razvilo. Treba strokovnega znanja in pa preudarne pomoči s strani vladnih činikov. Pred kratkim se je vršilo v Tolmini odlikovanje onih posestnikov, ki so izboljšali svoje hleve in uredili svoje govine. Nafecaj je imel popoln uspeh. Razdeljeno je 27 koliaf: 5 srebrnih in 10 bronastih od ministrstva za narodno gospodarstvo in tri zlate ter 9 bronastih od pokrajinske uprave. Poleg tega se je razdelilo 37 diplom in nagrad v znesku 14 tisoč lir.

Strel na miličarje in orožnike. V neki gostilni v Dekanih v Istri je sedel miličar K. Giamin. Ko je govoril z nekim svojim znancom, je počel od neke v bližini strel in zadel Giamina v vrat. Prepeljali so ga takoj v koprsko bolnico. Malo opraskan je bil tudi orožnik, ki se je nahajal v lokalu. Vrši se preiskava. Miličarji imajo mnogo sovražnikov, ker dražijo ljudi in postopajo z njimi surovo.

Kulturni pregled

Zavod Lunačarskega v Moskvi se je ustanovil in se v kratkem otvori nov visokoškolski inštitut za založništvo in knjigotštvo. Oba predmeta se bosta poučevala kot priprava na življenski poklic. Zavod bo nosil ime prosvetnega komisarja Lunačarskega, ki je dal pobudo in je tudi našel sredstva, da se njegova zamisel prevede v življenje.

Oskar Nedbal posvan v Rusijo. Ravnatelj bratislavske opere, skladatelj Oskar Nedbal je povabljen za prihodnjo glasbeno sezono v Moskvo, kjer bo dirigiral več simfoničnih koncertov ondotne filharmonije.

Konec Meyerholdovega gledališča v Moskvi. Meyerholdovo gledališče v Moskvi spada gotovo med najznamenitejše gledališke prikazni novejšega časa. Moskovska vlada ga je sedaj ukinila. Odtlej nima več državno podporo in ga je s tem onemogočila. Meyerhold dobi v zameno neko število predstav v moskovskem državnem gledališču. K temu treba pripomniti, da napredujejo v zmotnem oziru samo tista gledališča v Rusiji, ki imajo stalno, organizirano publiko. Druge institucije propadajo.

»Beneški trgovci« pri Piscatorju. Berlinski režiser Piscator, ki je pred kratkim likvidiral svoje dosedanje gledališko podjetje, otvori v jeseni novo gledališče in napoveduje njegovo otvoritev s Shakespeareovimi »Beneškim trgovci«. Shylocka bo igral Rudolf Schildkraut, ki se nahaja sedaj v Ameriki. Piscator je dobil od Schildkrauta že nablen pristaneček, da nastopi v imenovani vlogi.

Shakespeareov »Vihar« je predmet nove kompozicije Egona Welczca, ki skuša spraviti dramo na oder v obliki opere.

Za predhodnika svečanosti ob stoletnici rojstva L. N. Tolstega lahko smatramo dva sestavka iz peres ruskih pisateljev v inozemstvu. Prvega je napisal knez Svjatopolk-Mirski in ga je objavila »Sclavonic Review« za mesec junij v Londonu. Junjski zvezek na Francoskem izhajajoče ruske teološke revije »Put« pa objavlja jubilejni članek o Tolstemu iz peresa znanega filozofa N. Berdjajeva.

Dunajski Državna opera vodi pogajanja za gostovanje v Stockholmu. Gostovanje naj bi se vršilo v prihodnji gledališki

sezoni. Program bi sestojal v glavnem iz Beethovnovca »Fidelac«, iz Mozartove »Figarove svatbe« in iz »Ropa iz Serraila«. Vsa tri dela bi dirigiral ravnatelj Schalk.

Italijanska revija o Miroslavu Krležu. Zadnji zvezek rimske »Riviste di Letterature Slave«, katero ureja prof. Lo Gatto, prinaša iz peresa Wolfganza Gintie razpravo o pisatelju Miroslavu Krležu. Članek prikazuje linijo pisateljevega umetniškega razvoja od malovrednih predvojnih prvencev do današnje idejne in oblikovne dovršenosti. Člankar vidi v Krleži pisatelja, od katerega si literarna produkcija lahko še marsikaj obeta.

Inozemska književnost v sovjetski Rusiji. Ruski prosvetni komisar Lunačarski je napisal seznam del, katere bi veljalo iz tujih jezikov prestaviti v ruščino. Sledeč njegovim nasvetom, so revije že začele praktično izvajati načrt. Sedaj izhajajo v Rusiji prevodi sledečih inozemskih pisateljev: Panait Istratie, Sinclaira Lewisa, R. Bacherja, St. R. Standaera, E. Madaracza, Henrya Barbussea, F. C. Weiskopfa, Sandorja Bartla, P. Weillanda - Conturiera, Kenta Kleberja, Johna Galsworthyja, Henryja Menckena in Ambroža Biercea. Že ta izbor imen priča, kakšna literarna mentaliteta prevladuje v sodobni Rusiji.

Domače vesti

Očitno bogokletstvo

Glasilo celjskih Nemcev razglablja o slovenskem ministrskem predsedniku, in med drugim prav pogumno ugotavlja:

«Nihče ne more tajiti, da je ljubljansko »Jutro« izvrstno urejevalni list. Moderno, z dobro poročevalsko službo, v dobri opremi ustreza v splošnem vsem zahtevam, ki se lahko stavijo celo v naprednejših deželah. Prav gotovo so te ljubljanske novine tehnično največji in najboljši list v Jugoslaviji: bogrski listi se mu glede tehnične kvalitete niti oddale ne morejo primerjati. Ta ugotovitev zahteva prav nedvomno objektivno opazovanje.»

In dalje govori »Cillier Zeitung« o politiki »Jutra«, ki mu ni toliko všeč — kar nas pa ne zanima. Saj smo tudi mi mnjenja, da je »Cillier Zeitung« z veliko pohvalo našega lista zagrešila najstrašnejši greh — v očeh klerikalnih gromovnikov. Ali pa morda očitno izkiva klerikalce, da bi se inkvizicija tudi pri njej izpremenila v blagoslov, kakor se je pri »Jutru«.

Osebnosti s pošte. Imenovani so: Avgust Jenko in Alojzij Volkar na Ljubljani 1.; za pogodbeno poštaro v St. Rupertu pri Mokronogu J. Šain, rojena Bulc, v Hinjah pa Ciril Razpotnik; premeščeni pa: Marija Cvar iz Toplice pri Novem mestu na Ljubljani, Vida Ušeničnik iz Sv. Pavla pri Prebodu v Polzelo, Štefica Julijan iz Velikih Lašč na Ljubljano 1., Marica Strukelj iz Šmartnega pri Litiji v Litijo in Matilda Trstenjak, s Sv. Trojice v Slovenskih gorah, v Mursko Soboto, Janez Gselman iz Murske Sobotne v Ptuj, Vera Plehan iz Murske Sobotne v Sv. Trojico v Slovenskih gorah, telefonistka Terezija Lovšin iz Anač v Pragerskem, pripravnikl Romana Peitler iz Most pri Ljubljani na Maribor 1., Pavla Stok iz Ptuja v Mursko Soboto, z Ljubljane 1.: Angela Karnovšek v Soštani, Ljudmila Schweiger v Mokronogu, Ana Hudalet v Zalecu in dnevnica Versec v Celju, Vladislava Mikuz z Ljubljane 3 v Podnart. Upokojeni so: Josip Oblak v Novem mestu, Anton Simic v Gorjah pri Bledu in Andrej Krulc v Brežicah. Pogodbena poštara M. Cvar v Ivanjovcih se je poročila z učiteljem K. Korošakom. — Na novo se je otvorila pogodbeno pošta v Hinjah.

Sprejem v našo državljansko zvezo. V našo državljansko zvezo so sprejeti: Henrik Bartel, trgovec v Ljubljani, skupno z ženo Marijo in malečnim otrokom Rudolfo in Marijo; učiteljica Leopoldina Kos v Šmartnem, železniški uradnik Ladislav Mol v Gradini, zidar Anton Fornazarič v Bistrici, učitelj Anton Golja v Bistrici in učiteljica Marija Pahor pri Sv. Roku.

Maturanti novomeške gimnazije, ki so maturirali 1. 1888. v Novem mestu, bodo proslavili dne 6. t. m. to obletnico v Novem mestu.

Slušatelji višje pedagoške šole, ki so končali drugi letnik in polagajo v oktobru diplomski izpit, nastopijo službo po dovršenem izpitu. Tisti, ki ne polagajo izpita, morajo nastopiti službo takoj po prejemu dekreta. Odlok ministrstva prosvete z dne 16. julija 1928. O. N. br. 52.901. — Čopič.

Naši študentje v inozemstvu. Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, da si vsi naši študenti, ki nameravajo študirati v inozemstvu, morajo predhodno izposlovati odo brenje ministrstva.

Naše podpornice v Šibeniku. Naši novi podpornice »Hrabri« in »Nebojša« sta predvčerajšnjim prispeli v Šibenik, kjer ostaneta nekoliko dni. V Šibenik je prispel tudi admiral Prica na jahti »Vila«, izročilec zastave, ki jo narodno žensko šibeniško pokloni »Nebojši«, je odloženo na poznejši čas.

Pred aviatično tekmo Male antante. Zjutraj 1. t. m. so odleteli naši aviatiki z novosadskega aerodroma v Prago, da se udeležijo tekme Male antante. Na aerodromu je vladalo živahno življenje. Komandant general Stanojčević se je od oficirjev aviatikov priručno poslovil in jim želel mnogo uspeha. Potem pa so se aparati dvignili ter se kmalu izgubili v meglenem horizontu. Poletnega jutra. Prvi je odletel major Radović, za njim narednik Jaklič, kapetan Gradišnik, kapetan Markičević, kapetan Šebaljin, končno pa Župančič, Rupčić in Hubl.

Gostovanje zagrebskega gledališa v Južni Ameriki. V Splitu se mudi več članov hrvatskih bogataških rodbin Petrovič in Bahurica iz Antofagaste ter Mihanović iz Buenos Airesa. Članom zagrebskega gledališa, ki sedaj gostuje v Splitu, so stavili poudarbo, naj sestavi primerno skupino, ki bi se podala na turnejo v Južno Ameriko. Turnejo bi financirali omenjeni ameriško-hrvatski bogataši.

Na naslov poštne direktorje v Ljubljani. Iz M. D. v Polju nam pišejo: Vse prošnje da se v območju D. M. Polju dostavlja pošta dnevno, kakor je bilo to pod upravo bivše Avstrije in pod sedanjo upravo do 1. maja 1928., so nateleto na gluha ušesa. Da prištedi poštna uprava 400 Din, se je začela od 1. maja t. l. naprej dostavljati le 3 krat tedensko. Za moč, ki je bila reducirana s 1. majem t. l., je prispela tvornica papirja v Vevčah tudi 200 Din mesečno. Zaradi malenkostne vsote pa dobiva 8 vasi pošto trikrat tedensko. Ponovno prosimo poštno upravo, da obnovi dnevno dostavljanje pošte razen ob nedeljah in praznikih. Ker se pošta v Ljubljani dostavlja dvakrat dnevno in smo mi tako rekoč na ljubljanski periferiji ter v prometnem kraju, je pač dnevno dostavljanje potrebno. Priporočamo poštni upravi, da šteti tam, kjer ne bodo prikrajšani in oškodovani državljani, ki izpolnjujejo svoje obveznosti napram svoji državi v vsakem pogledu.

Naredbe o odpranju in zapiranju obratov. Pred nekaj dnevi je veliki župan osi ješke oblasti na množične proteste trgovcev in obrtnikov umaknil svojo »Naredbo o odpranju in zapiranju obratov« in bo v prihodnjih dneh sklical novo anketo o tem vprašanju. Ta naredba je izmed vseh naredb, ki so jih izdali veliki župani na Hrvaškem in v Slavoniji, dajala trgovskim nameščencem in obrtnim delavcem najznejše pravice. Kakor osi ješki je na proteste trgovcev in obrtnikov umaknil naredbo tudi veliki župan vukovarske oblasti, čigar naredba je bila izdelana po vzorcu osi ješke. Po vsem sodeč bo nova naredba, ki jo zdaj pripravlja vukovarski veliki župan znatno izpremenila prejšnjo v škodo privatnih in trgovskih nameščencev.

Žrebanje srečk Elektrone loterije Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. V sredo se je vršilo ob 6. zvečer v posvetovalnici Zbornice TOJ javno žrebanje srečk elektrone loterije. Zveza bo izdala v prihodnjih dneh žrebno listo, katero dobi vsakdo pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Beethovnova ulica 10. pritišče levo, proti povračilu stroškov 2 Din. Po žrebem načrtu so dobili izplačljivi oziroma izročljivi 30 dni po izvršenem žrebanju proti izročitvi odnosne srečke, potem ko se je od strani prirediteljev loterije ugotovila pravilnost srečke in pa resničnost izžrebanja. Dobitki zapadejo ako se ne dvignejo do 1. oktobra 1928 v korist Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Za primer, da zaradi kombinacije številk zadene srečka dvakrat, se dobiček izplača samo eden in to v najvišji višini.

Veliko tomboło

priredi Sokolsko društvo na Bledu v nedeljo, 12. avgusta ob 15. uri v zdraviliškem parku.

Surčinski vlomilci pod ključem. Kakor smo že poročali, so v poštini urad v Surčinu pri Rumi nedavno vlomili zlikovci ter razen vrednostnih papirjev odnesli tudi vso gotovino v znesku nad milijon dinarjev. Sedaj se je policiji posrečilo, izslediti kot glavnega krivca nedavno iz kaznilnice v Mitrovici izpuščenega Aleksandra Palatina, ki je dejanje že priznal. Arretiranec je izjavil, da je v svrhu tega vroma organiziral celo tolpo ter je tudi izdal imena svojih sokrivcev. Izmed teh sta bila doslej arretirana Dušan Dragičević in Gavril Banjanin, dočim je policija ostalim sokrivcem že na sledu. Ukradeni gotovino so vlomilci med seboj razdelili.

Samomor Slovenca v Zagrebu. Pri ljilski mitnici v Zagrebu so našli predvčerajšnjim mlađega moškega, ki se je na tleh zvijal v bolečinah. Prenesi ga v bolnico usmislili sester, kjer se je ugotovilo, da je neznanec v samomorilnem namenu izpil večjo količino ocetne kisline ter da je le malo upanja, da bi ostal pri življenju. Pozneje se je dognalo, da je samomorilec France Stangel, 28 let star, po poklicu čevljarški pomočnik, rodom iz Hrušice pri Ljubljani. Pri njem so našli pismo, naslovljeno na njegovo ženo.

Za solnčenje najboljša „Solane creme“ v tubah. Dobi se v drogeriji A. Kanc sinova, Zidovska ul.

STENICOL

naibolše sredstvo proti stenčam dohite v drogeriji: KANC, Ljubljana, Zidovska ulica.

Jugoslovenski in Hrvatski Sokol. Iz Varaždina poročajo, da se je tamkaj pričela živahna akcija za združenje Jugoslovenskega in Hrvatskega Sokola. Dogodek je meščanstvo pozdravilo z velikim zadovoljstvom in bo našel odziv tudi v političnih krogih.

Državna policija v težkem položaju. Državna policija v Vinkovcih že nekoliko mesecev ne more zadostiti svojim plačilnim obveznostim. Stražniškemu osebju dolguje že nad 100.000 Din. Ker policija tudi takse za porabo telefona ne plačuje, so bili njeni telefoni izločeni iz prometa.

Nova cesta Fala - Sv. Ožbolt. Dne 12. avgusta bodo v Fali pri Mariboru na svečan način izročili javnemu prometu novo zgrajeno cesto Fala - Sv. Ožbolt. Cesto je na lastne stroške zgradila Elektrarna Fala, ker je bila stara cesta ob vsakem uvalu poplavljena in je bil zaradi tega promet zelo oviran.

Prvo letošnje grozje. Na trgu v Šibeniku se je te dni pojavilo prvo letošnje grozdje. Cena mu je 24 Din za kilogram.

Otvoritev tunela skozi Ivan - planino. Direkcija državnih železnic v Sarajevu bo priredila prihodnjo nedeljo slavnost na Ivan - planini. Na ta dan bo vozil od Kaštelice do Bradine skozi novi tunel, dolg 3125 m, prvi vlak s potniki - gosti. Slavnostna otvoritev tunela se bo oficijelno proslavila šele tedaj, ko bo dovršena vsa proga od Pazariča do Konjice.

Parobrodarska zveza Sušak-Južna Amerika. S 1. avgustom je bil uveden iz sušakega pristanišča reden tovorni promet s pristanišči Južne Amerike. Parobrodci bodo odhajali in prihajali vsak drugi mesec. Na tej progi je uvrščen parobrod »Izrada« z nosilnostjo 6300 ton. Za prvo potovanje je parobrod naložil les in cement ter 15 ton domačega pelinkovca. V kratkem se bo uvedel tudi reden potniški promet. Parobrodarska zveza z Južno Ameriko je velikega pomena ne samo v gospodarskem, marveč tudi v nacionalnem pogledu, ker je to važen korak naprej k emancipaciji od tujih parobrodarskih društev, zlasti italijanske družbe Cosulich, ki je doslej opravljala promet med našimi pristanišči in Južno Ameriko.

Slovaška proslava 10 letnice osvobodjenja v Bačkem Petrovcu. V dne 4., 5. in 6. t. m. bodo imeli Slovaki, naseljeni v bližini Novega Sada velike svečanosti v svojem centru v Bačkem Petrovcu. Proslavljali bodo 10 letnico osvobodjenja in ujedinitja Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Čehov in Slovakov. Slovaki, ki so naseljeni v Bački, štejejo preko 120.000 duš. V Bačkem Petrovcu imajo svojo tiskarno, kjer izhajajo trije slovaški listi. Tam imajo tudi svojo gimnazijo. Kakor je znano, je Bački Petrovac tudi center južnobaškega hmeljarstva.

Da se izogneš vsaj za nekaj časa vročemu in soparnemu zraku, pohiti dne 5. avgusta v »Županovo jamo«, kjer je primeren hlad. 9594

»Boj in zmaga«. Pravljica. Spisal Gustav Strniša. Ilustriral Justin. Kot II. zvezek nove serije knjižnice »Svete vojske« je izšla knjižica z naslednjo vsebino: V vasi Zeja primanjkuje vode. Mladi junak Tomažek najde po dolgih naporih v gorah vir, ki ga straži zmaj in ne dopusti, da bi vasi napeljali vodo v dolino. Končno se Tomažku posreči ubiti zmaja in rešiti zaleteto kraljčino v gori ter vasičanom preskrbeti zdravo vodo namesto pogubnega žganja. Pravljica je zelo napeta in se bo mladini prijubila. Cena 5 Din.

Po odmoru in dopustu vsakdo hrepeni. Vašo telesno moč in delovno sposobnost si boste okrepili z uporabo

Ovomaltine

ki predstavlja koncentracijo hranilne vrednosti.

Iščejo se dediči. Po dopisu našega poslanstva v Londonu je tamkaj 26. junija letos izvršil samomor naš državljan Ivan Zadnik, po poklicu mizar, star 26 let in rodom iz Ribnice v Sloveniji. Njegova zapuščina znaša približno 140 funtov sterlingov, to je okroglo 30.000 Din. Ker pokojnik ni zapustil pisma, iz katerega bi bilo razvidno, kdo mu je naslednik ali dedič, se pozivajo njegovi sorodniki in one osebe, katerim so znani dediči, naj o tem obveste ob navedbi točnega naslova izseljeniški komisarjat v Zagrebu, Kamenita ul. 15.

Dia 189

Voika

Krekov trg

Železniški vlomilci pod ključem. Prošli terek so orožniki dovedli v Mitrovico ter izročili sodišču osem železniških vlomilcev, ki so kradli po vagonih na progi Vinkovci-Béograd. Vsi do zadnjega so železničarji, in sicer Todor Dragič, Jelenko Kocić, Nikola Stojanović, Nikola Šošić, Karlo Vodenica, Rade Pribić in Vladoje Žirovac. Priznali so jih v preiskovalnem zaporu.

Pegasti legar v Hercegovini. Po poročilih iz Mostara se v okoliških vaseh širi pegasti legar. Doslej je za to nevarno boleznijo umrlo šest oseb. Oblastvo je storilo potrebne ukrepe, da se širjenje te nevarne epidemije prepreči.

Neurje na Dolenjskem. V nedeljo popoldne in proti večeru je razsajala nad Krškim poljem huda nevihta, med katero se je vsulo precej dežja, ki je nekoliko poživl naravo in ohladil ozračje. Strela je upalila kozolet posestnika Abrahama ter upepelila tudi gospodarsko poslopje posestniku Jordanu na Dobravi, katerih poljski prideniki so bili skoro popolnoma uničeni. Da ni bilo požrtvovalnih kasilev in motorne brizgalne iz St. Jerneja, bi pogoreli tudi hiši obeh posestnikov ter objekti drugih vaških gospodarjev.

Štrajk v ječi. Pred nekaterimi dnevi so politični aretiranci, večinoma komunisti, 7 po številu, v kaznilnici Zabela pri Požarevcu začeli štrajkat z gladovanjem v znak protesta proti režimu, ki vlada v tej kaznilnici. Štrajkajo že pet dni ter zahtevajo, da pride v kaznilnico inspektor ministrstva pravde, kateremu hočejo pojasniti, zakaj so bili prisiljeni stopiti v štrajk.

Tovariši - vojaki iz Prizrena, ki so elužili v letu 1924. aktivni vojaški rok pri 50. pešpolku, se vlnjudo vabijo, da se polnoštevilno udeležijo važnega sestanka, ki bo v soboto 4. t. m. ob 8 zvečer v restavraciji pri »Novem svetu« na Gosposvetski cesti v Ljubljani. — Sklicatelj. 1361

Cvahtejeva slavnost. V nedeljo pohitte na Cvahtejevo slavnost v Mači nedelji. Dopolodne odkrite spominke plošče, popoldne skupen obred, popoldne otroška prireditel. Nato zvečer prosta zabava, godba, petje, burke, šaljni nastopi in Društvenem domu. 1352

Ne zamudite prilike, posetite Višnjo goro, ki vam bo nudila v nedeljo, dne 5. avgusta obilo razvedrila in kjer se boste navžili svežega zraka na Starem gradu! 1354

Javno tomboło na Bledu je morda tamonjši Sokol preložiš od 5. na 12. avgusta, ker se bo vršil dne 5. t. m. pod pokroviteljstvom kraljice Marije mednarodni čteniški turnir. 1359

POŠTARJE
Z
žicom
KEJČ
Najboljše, najtrajnejše, zato
naicenejšel

Trdovratno zaprtje. hemeroide, črvesne katarje, napetost, bolečine v bokih odstrani s prirodno »Franz Josef« grenčico, ako jutraj in zvečer spiješ malo kupico. Znanstveniki zdravilne vede trdijo, da je »Franz Josef« grenčica uporabljiva celo pri ranjenemu črevesu, brez vsakih bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Objede oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

POZORI

Primitve višnjegorskega polja — strgal je vorice raz sebe in pobegnil nesnano kam. Kdor ga najde, naj ga v nedeljo pripelje na višnjegorski Stari grad, kjer bo dobil dobro nagrado.

Iz Ljubljane

u. Delovni čas v specerijskih trgovinah v Ljubljani. Iz trgovskih krogov smo prejeli: Včerašnje »Jutro« prinaša med drugim tudi vest, da zahtevajo pomočniki specerijske stroke deveturni delovni čas, ki je bil baje veljaven pred naredbo velikega župana v Ljubljani. Prosimo za ugotovitev, da se je doslej v vseh detaljnih specerijskih trgovinah v Ljubljani obratovalo najmanj po 10 ur, v obratih pa, kjer ni bilo nameščencev še dalje. Naredba je delovni čas v specerijskih trgovinah skrajšala na 9½ ur dnevno, kar ni v interesu trgovcev in konsumentov. Zato smatrajo trgovci borbo v tem pogledu upravičeno. Tudi trditve glede angleške sobote ni točna, vendar je to stvar bančnikov.

u. Ljudski kino (Matica) bo predvajal danes film »Dvorni kočijaž Bratfisch«, v katerem se razkrivajo vse tajnosti in spletke bivšega habsburškega dvora. Predstave ob: 4., pol 8., in 9.

u. Nemška pesem v Ljubljani. Snoci je naša nacionalna Ljubljana doživela — kljub vročini — pravo iznenadenje. Kar je bilo n. pr. še pred desetimi leti izključeno, to je danes tako rekoč samo po sebi umevno. V Ljubljano je namreč dospel kombinirani »Studenten-Vandervogelverein«, čigar večino tvorijo graški akademiki in ki namerava napraviti pevsko turnejo po naši državi. Avstrijski visokoolci so prišli v našo državo po priporočilu predsednika graškega velesejma. Zapeli so po javnih lokalih par narodnih nemških pesmi, ki jih je naše občinstvo z zanimanjem poslušalo.

u. Ljubljanski gozdovniki so se vrnili s svojega tritedenskega taborjenja v Martuljku pri Kranjski gori. Na svoje domove so prišli vsi zdravi in močni, zagoreli od solca in od vročine stražnih ognjev, utrjeni za življenje in polni mladosti. Taborjenje je uspelo v vseh pogledih: vsi so bili zadovoljni in srečni vse čas. Mladi ljudje, ki so se letos sami vladali brez pomoči kakšne starejše osebe, so pokazali, da so zmorni vodstva in vredni zaupanja. Taborjenja se je udeležilo 105 oseb, ki so taborile izmenično; povprečno je bilo v taboru 45 oseb. Poleg številnih nedeljskih obiskov, po večini staršev taborčih, obilice letoviščarjev iz Kranjske gore in domačinov iz Gozda, so imeli v gosteh tudi 6 dunajskih Pfadfindrov in 2 angleška skavta. — Nekateri izmed udeležencev tabora nadaljujejo zdaj taborno življenje v taboru mariborskih gozdovnikov, ki imajo razpete svoje šotore pri Črnem jezeru pod Stolum. Oddelek tistih, ki so se že vrnili v Ljubljano, bo priredil še malo taborjenje v čolnih na Ljubljani, drug oddelek pa jo bo mahnil peš do morja. Kdor želi pristopiti k gozdovnikom ali se kaj zanimaje informirati o njih, naj pride v ponedeljek 6. t. m. ob 18. v Akademski kolegij v Kolodvorski ulici.

u. Vošnjakova ulica za vozni promet zaprta. Mestni magistrat ljubljanski razglašja, da je zaradi gradnje cestnega kanala Vošnjakova ulica za vozni promet od danes naprej do nadaljnjega zaprta.

u. Mestni gospodarski urad odda brezplačno v Lattermanovem drevoredu devet suhih kostanjevih dreves ravnateljstvu star. stanujočim v mestu, pod pogojem, da jih do konca avgusta 1928. s štiri vred odstranijo.

u. V nedeljo na Strelišču pod Rožnikom velika ljudska veselica. Ples, godba, lovci kranjskih klobas, izredno bogat srečloviti. 1333

u. V potaščenje spomina. pokojnega g. Mihaela Knafliča, štabnega živnozdravnika, je daroval 100 Din dijaški kuhinji »Domovini« gosp. Jože Kurent, upravitelj v pok. soprogo. 1363

u. Smrad na živinskem sejmšču. Srečni prebivalci tamkajšnjega okoliša uživamo res posebno prijetne vonjave. Zadržni dni izpuheta vse od živine ponesnaženo sejmšču in del Poljanske ceste hud smrad. In tako je vsakih 14 dni. Zakaj vendar se ta prostor ne pospravi takoj po končanem sejmju? Drugi, enako smrdljivi vetrovi se dvigajo z druge strani od mestne prstave. So li tamkajšnje gnojnice imne primerno odlagališče za gnile odpadke?

u. Stanovalec na Sv. Petra nasipu uvidevamo, da hiti mestna občina z zidanjem nove stavbe. Nikakor pa ne moremo več prenašati metanja desk s III. nadstropja in zabijanja tramovja ter ropotanja motorjev cele noči. Frizdeli prosimo, da to preneha, ker naši živci niso železni. Privoščite nam po truden in dnevnem delu nekaj nočni počitek!

u. Najdeno. Našel se je na glavni cesti med Ljubljano in Urbančkom na Ježici 1 zavitek z vsebino vrezanega suknenega blaga. Kdor ga je izgubil, ga dobi pri Jožetu Blatniku v Dobu št. 100 pri Domžalah. — V kinu Dvor je bil najden 1 solčnik in 1 očala.

u. Drobna policijska kronika. Od srede na četrtek so bile na policiji vložene naslednje ovadbe: 5 tatvin, 1 goljufija, 1 poverba, 1 nepredvidna avtomobilska vožnja, 1 poškodba tuje lastnine, 1 karambol voza s kolesom, 1 nedostojno vedenje v kavarni, 2 prekoračeni policijske ure, 1 ogrožanje osebne varnosti s streljanjem, 1 beračenje, 1 nezgoda zaradi nepredvidne vožnje s kolesom, 1 preklic pogrešanega, 23 prestopkov nove uredbe o odpranju in zapiranju trgovin, 11 prestopkov cestnega policijskega reda in 10 prestopkov avtomobilskih predpisov. Arretirana sta bila samo dva moška zaradi tatvine.

u. Klobuk mu je izginil. Delavec Kocijan Z., ki ima sicer svoje stanovanje na Poljanski cesti 19, je noč s torke na sredo prebil pod nekim kozolcem v bližini tovarne pločevinastih izdelkov Saturnus v Mostah. Ponoči se je pripeljal h kozolcu neznan dolgoprstnež, ki je očitno zelo nujno potreboval pokrivalo. Izmaknil je spečemu delavcu že ponošen rjav žametn klobuk, vreden okrog 100 Din. Delavec sumi, da si je klobuk za vekomaj izposodil neki delomrzen postopač Tone, ki se je že prejšnji večer potikal okrog kozolca brez vsakega opravka.

u. Tudi fižol jim diši. V torek zjutraj je pripeljala v Ljubljano na prodaj lep stroji fižol Angelca Žitnik, posestnikova hči z Ižanske ceste. Svoj voz je zapeljala na prostorni trg pred Mestnim domom, narkar se je za nekaj trenutkov odstranila. Ko se je vrnila, je vsa prestrašena opazila, da je v času odsotnosti izginila z voza košara s fižolom in 100 Din vredna ročna tehtnica. Žitnikova trpi okrog 200 Din škode.

u. Tatvina mesarskega vozička. Pred 14 dnevi je izginil mesarju Francu Selanu iz velike prometne dvorane v ljubljanski mestni klavnicji večji mesarski voziček, katerega cenil Selan na 500 Din. Na notranji strani je voziček prepleaskan z rdečo, na zunanji strani pa s temno zeleno barvo. Ker vozička toliko časa le ni hotelo biti nazaj, se je Selan končno obrnil po pomoč na policijo.

u. Avtomobil težko poškodoval konja. Dne 1. t. m. se je pripeljal v Ljubljano po opravih posestnik David Koželj iz Vrha pri Krki na Dolenjskem. Po kosilu se je vračal na svojem dvoprežnem vozu po Dolenjski cesti proti domu. Pred neko hišo v bližini Rakovnika se je Koželj srečal s škropilnim vozom mestne občine ljubljanske. Ko sta oba voznička vozila ravno drug poleg drugega, ju je hotel prehiteti neki ljubljanski avto - izvošček. Zavozil je z avtomobilom ravno po sredi ceste med obema vozovoma. Ker je pa bilo premalo prostora, je z železno kljuko na avtomobilu strelji težko poškodoval levega Koželjevega konja na stegnu. Koželj je moral močno poškodovanega konja odvesti v konjsko klavnico, kjer so žival usmrtili. Konj je bil vreden 1250 Din.

u. Tat, ki ljubi kolesarski sport. Policija je prišla nekega Josipa Česna, brezposelnega čevljarkega pomočnika iz Dola pri Ljubljani, ki je tekom preteklega meseca izvršil dve denarni tatvine. Kolar-skemu pomočniku Josipu Zalarju, stanujočemu v Cerkveni ulici 11, je odnesel 4 stotinarske bankovce, milostno mu je pa pustil pet stotakov. Nekaj dni poprej je pa izmaknil iz nezaklenjene delavnice v isti hiši pleskarju Valentinu Vojski kar celega »jurja«. Vojska je imel tisočak spravljen v notranjem žepu suknjice, katerega je obesil na klin poleg vrat. Česen tatvin ni tajil in je priznal, da si je za ukradeni denar takoj nabavil kolo, ki ga je zdaj policija sprejela v svoje varstvo. Pri sebi je imel Česen še nekaj nad 200 Din denarja.

u. Priljet krošnjariji. Policija je snoci prišla kar 6 krošnjarijev, po večini bratce iz južnih krajev države, ki so izvrševali svoj obrt brez potrebnega dovoljenja na škodo naše zdrave domače trgovine. Policija je krošnjarije izročila mestnemu magistratu, ki jih bo kot obrtna oblast primeren oglobila.

u. Od doma je pobegnila. Na zahtevo njene matere je policija včeraj aretirala mlado, jedva 18-letno Marijo V., ki je pred nedavnim pobegnila od doma in se potikala pri svojih prijateljih v mestu. Ker je policija ugotovila, da se je Marija preživljala pošteno s šivanjem, jo je seveda brez kazni izpustila domov. Mlada Marija je dejala, da je ušla od doma samo zaradi svoje svakinje, ker se ne more razumeti z njo.

u. Domov bi se rad peljal zastoni. Včeraj popoldne je vstopil v sobo dežurnega uradnika na policijskem ravateljstvu star. šepast možiček, ki je uradnika nagovoril prav po domače: »Slabo je z menoj, gospod, prav slabo. Če mi ne boste nič dali in pomagali, bom šel pa kar pod vlak. Nič več ne morem živeti in vse bolan sem.« Možiček je doma iz Povirja pri Zireh, ki pa spada pod Italijo. Prosil je že na italijanskem konzulatu in nato še na policiji, da bi ga »po šub« poslali domov. Kakor bi mu to uslugi radi storili, so mu morali na policiji pročno odbiti. Stari revež bo moral lepo počasi in peš oditi po beli cesti v svoj rojstni kraj onstran meje.

Iz Celja

u. Društvo Soča, podružnica Celje, naznana vsem članom, da ima svoj poslovni lokal pri rojaku Lojzetu Rusliji v Razagorji ulici 6. Odborove seje in sestanki društva se bodo vršili vselej ob sredah zvečer v gostilni Filipčič.

u. Karambol med motociklom in kolesarjem. Včeraj ob pol 8. zvečer je zavozil motociklist št. 16-57 v kolesarja, ki je privozil iz Aleksandrove ulice na Krekov trg, ter mu zdrobil zadnje kolo. Kolesar je padel in se lahko poškodoval. Motociklist je po nesreči sedel na motor in se jadno odpehpal, vendar so okoli stoječi gledalci zaprili njegovo številko in motociklista naznanili policiji.

u. Sestanek Narodne strokovne zveze v Celju. Odbor NSZ v Celju sklicuje vse članstvo na sestanek za nedeljo 5. t. m. ob 10. dopolodne v klubovi sobi Celjskega doma. Seja bo važna in je obvezna za vse članstvo.

u. Sestanek učiteljev - upokoencev. V soboto 4. t. m. ob 4. popoldne se bo vršil na vrtu Celjskega doma sestanek tovarišev učiteljev - upokoencev iz Celja in bližnje okolice.

Z Jesenic

u. Pogreb. V torek smo spremili k večnemu počitku g. Franca Bokala. Velika udeležba občinstva je dokazala, kako je bil pokojni priljubljen v vseh krogih. Pri žalnem sprevodu je igrala ganljiva žalostinke godba tukajšnjega Sokola.

Iz Litije

— **Lepa prireditev kubanskih kozakov.** V torek zvečer je priredila skupina kubanskih kozakov, ki so na potu iz Ljubljane v Zagreb, jahalno prireditev. Strunni konjeniki so izvedli 16 točk, ki so številno publiko (na 500 ljudi) naravnost fascinirale in navdale z navdušenjem. Nad vse lep pa je bil zaključek: Na idilično lepem Slavčevem travniku so v polmrazu zbrani kozaki odpeli več markantnih ruskih narodnih pesmi, nekatere s nlesom. To so bili res lepi trenutki, ki jih bomo pomnili še dolgo. Med gledalci, ki so bili tudi iz okolice, pa je vladalo vse dni živahno zanimanje za brate Slavljane.

— **Nesreča med delom.** Pri popraviljanju litijskega mostu se je dogodila nesreča. Predvčerajšnjim je delal na joki 41letni delavec France Urbanc. Delavcem na mostu se je izmaknilo ta čas težko bruno, ki je padlo Urbanu na nogo in mu jo močno poškodovalo. Poklicali so zdravnika, ki je konstatiral zlom desne noge pod kolonom, zato je odredil prevoz poškodovanca v ljubljansko bolnico.

— **Povabilo hrvaških turistov.** HPD «Runolisti» bo otvoril 12. t. m. zgodovinsko važno podzemeljsko jamo v Kamanju pri Karlovcu. Otvoritvi jame «Vrlovke», ki so jo renovirali in urejali 8 mesecev, bo prisostvovala poleg hrvaških turistov tudi «Društvo Braća Hrv. Zmaja». Bratskih slavnosti se bo udeležila tudi deputacija litijskih planinarjev, ki vabi k posetu vse slovenske turiste. Vožnja polovična. Informacije daje SPD Litija.

— **Odhod naših Sokoletov na Sušak.** V soboto v nedeljo se bodo vršile na Sušaku velike sokolske slavnosti. Za ta izlet se je vršila med našim članstvom živahna agitacija, ki je imela lep uspeh. Na Sušak bo odpotovalo v petek 80 članov našega društva.

Iz Zagorja

— **Odbor za postavitev spomenika padlim Zagorjanom** tem potom vlnudno vabi vse Zagorjane in okoličane na slovesno odprtje spomenika na dan 5. avgusta. V soboto zvečer ob 8. in v nedeljo popoldne se uprizori Matičičeva drama «Kalvarija», za katero vlada že sedaj veliko zanimanje. Predprodaja vstopnic je v Zagorju v trafiki Kösel, v Zadržnem domu in v restavraciji Hočevar, v Toplicah pa v trafiki Drnovšek. Domačine prosimo, da se udeležijo predstave že v soboto zvečer. Polovična vožnja za zunanje goste je dovoljena.

Iz Trbovelj

— **Himen.** Poročil se je g. Slavko Birtič, posestnik, gostilničar in mesar v Hrastniku, z gospo Karolino Birtič, rojeno Podmenik. Priči sta bila g. ravnatelj Gnus in ženinov brat g. Franc Birtič iz Clevelanda (Amerika). Cestitamo!

— **Na odhodnici g. Franca Birtiča ml.** iz Hrastnika, ki se je nahajal nekaj tednov na odmoru v Sloveniji in se je vrnil zopet te dni v Ameriko, se je nabralo 200 Din za Narodni dom. G. Birtič je sam daroval 10 dolarjev.

— **Rudniška lokomotiva,** ki vozi vagono premoga od rudnika do hrastniške postaje, se je tako zdelala, da so jo dali za nekaj tednov v popravilo. TPD je morala dobiti od drž. železnice drugo lokomotivo na posodo.

— **Vzrok samomora predelavca Kocetka,** o katerem smo poročali včeraj, še vedno ni popolnoma razjasnjen. Sirijo se različne govorice. Najbolj razširjena je ta, da je pokojni Kocetek, ki je bil znan kot kvartopirec, v torek zaigral znatne svote, ki bi jih bil moral izplačati svojim sodelavcem. Hazardirali so baje v torek ves dan v neki gostilni. Zaradi prepira, ki je nastal v družini, se je potem baje ustrelil. Druga verzija zopet pravi, da je bilo v družini večkrat nesoglasje. Zato je začel umrli Kocetek popivati in ker je bil že bolj slabih živcev, mu je to tako škodovalo, da je moralo priti do katastrofe. Tekom časa se bo stvar gotovo razjasnila. Eno je gotovo: v naši dolini je hazardiranje zelo razširjeno. V Trbovljah je nekaj profesionalnih hazardistov in kar ni dosti domaćih, pridejo še od drugod. So to delmrzni ljudje, ki s 5 radi na lahek način prišli do denarja. Ob plačilnih dneh iščejo žrtev, ki jih navadno do golega oskubijo. Kaj bo delala družina žrtve ves teden in kako se bo preživljala, to brezvestneža ne briga, r'edpiši glede nadzorovanja in kazni v takih primerih so poostreni, vendar je zasledovanje jako težko, ker se zatejejo taki individui tudi v privatna stanovanja, kjer je zasledovanje otežkočeno. Potrebno bi bilo nekaj eksemplarnih kazni za igranje, pa tudi one, ki dopuščajo, da se vrše take igre v njih lokalnih odnosno stanovanjih.

— **Telesna poškodba.** V opekarni sta bila zaposlena delavca Jutriša Stefan in Osečko Karl, doma iz Huma na Sotli. Prišlo je med njima do prepira in ker je Jutriša opsoval Osečko mater, je ta zagrabila težko motiko in udarila v njo Jutrišo po glavi in mu prizadejala precejšnjo poškodbo. Jutrišo so obvezali in ga oddali v bolnico, S. ka pa je spravila na varno žandarmerija.

— **Surovost.** V torek popoldne so se kopali v Beviščih trije otroci v starosti od 5 do 7 let. To pa ni bilo po volji posestnika travnika Z. iz Kovk, ki je zagrabil bič in z njim neumljeno nasrval otročičke, da so dobili po životu močne klobase in jim je bila na nekaterih mestih prebita koža. V tej vročini tudi otroci isčejo hladila v vodi in čisto gotovo je, da se tako majhni otoci ne morejo kopati v

Savi. Če posestnik res nima toliko srca, da bi dovolil otrokom to nedolžno zabavo, bi jih bil lahko odgnal s svojega zemljišča tudi drugače, ne ravno na tako surov način. Z. je ovađen in se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

— **Mesto venca na grob pokojnega tovariša in prijatelja dr. Kumra** je daroval zdravnik dr. Baumgarten 500 Din za občinske reveže.

Sport

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije

V letošnjih juniorskih pokalnih tekmah sodeluje 8 ljubljanskih in 4 mariborskih klubov. Ljubljanski klubi prične s tekmovanjem v soboto in nedeljo (utri in popoldne), vse tekme se vrše na prostoru Ilirije. V I. kolu igrajo:

jutri ob 18. Svoboda : Mladika, v nedeljo ob 9. Slavia : Savica, ob 16.30 Jadran : Reka, ob 18. Ilirija : Mars. Juniorske tekme v Mariboru vodi tamkajšnji medklubski odbor. Zmagovalec ljubljanske in mariborske skupine bosta sredi avgusta odigrala finale.

O kvaliteti igrajočih juniorskih moštev za enkrat ni nikakih podatkov. Juniorji Maribora, Rapida, Železničarjev in Svobode veljajo po dosedanjih uspehih vsi za prav dobre, vendar bo tudi v Mariboru šele po odigranju prvega kola mogoče ustvariti si pravo sliko o izgledih posameznih klubov in vobče o kakovosti naših juniorskih moštev.

Tekme za prehodni pokal JNSa. V Zagrebu so bile izžrebane včeraj tekme za zlati pokal nogometnega saveza. Kakor znano tekmujejo v teh tekmah reprezentančna moštva vseh podsavezov izven novoosnovanega podsaveza v Skoplju. V I. kolu, ki se odigra 26. t. m., igra Ljubljana s Subotico, Zagreb s Splitom in Beograd s Sarajevom, dočim je Osijek v tem kolu prost. V II. kolu dne 9. septembra se sestane zmagovalec iz tekm: Ljubljana : Subotica in Zagreb : Split ter zmagovalec iz tekme Beograd : Sarajevo z Osijekom. Finale se vrši 19. septembra. Mesto odigranja za I. kolo bo še določil upravni odbor JNSa.

Službene iz JHS. Seja upravnega odbora se bo vršila v petek, dne 3. avgusta ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. Prosim polnoštevilni udeležbe zaradi tromatcha. — Tajnik.

Motoklub Ljubljana priredi v nedeljo dne 5. t. m. klubov izlet v Bohinjsko Bistrico. Odhod ob 6. uri zjutraj izpred kavarne Evropa na Dunajski cesti. Člani motokluba Ljubljana in po njih vpeljeni gostje se je uljudno vabijo, da se tega izleta v velikem številu udeležijo. — Odbor.

SK Ilirija (plavalna sekcija). V petek dne 3. avgusta ob 20. uri strogo obvezen sestanek vseh članov plavalne sekcije v svrhu sestave startne liste. — Načelnik.

Lowe,

najboljši angleški tekač na srednje proge, letošnji olimpijski zmagovalec v teku na 800 m (čas 1.51.8).

Lord Burghley

Mlad angleški tekač, ki je v ponedeljek s svojo senzacionalno zmago nad Američanom Taylorjem v teku na 400 m (53.4) navdušil gledalce v stadionu v Amsterdamu.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod • Ljubljana • 2. avgusta 1928.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smerni vetri in brzina v metrih	Oblatnost 1-10	Padavine
opazovanja							
Ljubljana	8	760.5	21	74	SSSE 2	0	
Maribor		761.4	24	77	SSSE 2	0	
Zagreb		761.5	27	75	mirno	0	
Beograd		759.7	24	48	E 2	0	
Sarajevo		64.5	27	54	mirno	0	
Skoplje		760.4	26	3	S 1	0	
Dubrovnik		760.0	26	84	SSE 1	0	
Split							

Solnce vzhaja ob 4.45, zahaja ob 19.26, luna vzhaja ob 20.37, zahaja ob 4.57. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 31.0 C, najnižja 18.0 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Izjemljivo, kasneje manj oblačno, hladno. **Tržaška vremenska napoved za petek:** Normalni vetrovi, nebo večinoma jasno, najbrže motenje po nevihti z dežjem, temperatura od 24 do 32 stopinj. Morje mirno

Gospodarstvo

— **Pred povišanjem železniških tarif za les.** Zagrebški «Savez industrijalcev» sporoča, da namerava po zaupnih informacijah prometno ministrstvo izvesti povišanje tarif za gotove vrste lesa in lesnih proizvodov. Povišanje, ki ga baje odobrava trgovinsko ministrstvo, bo znašalo do 20 %. Od strani merodajnih faktorjev se zadržuje, da se bo pri povišanju upoštevala konkurenčna zmožnost našega izvoza. Naši lesni industriji, ki se je letos komaj nekoliko opomogla od izgub prejšnjih let, grozi torej nova nevarnost. Pri tem pa merodajni faktorji nič ne podvzamejo, da bi odstranili zapreke, ki obstojajo glede izvoza lesa. Tako še nimamo n. pr. trgovinske pogodbe s Španijo in Turčijo, kamor bi lahko izvozili mnogo lesa in moramo izvažati v te države les preko drugih držav. Obstojajo pa še druge težke ovire za naš izvoz (neprimerne urejene luke, pomanjkanje vagonov itd.). Namesto, da bi se te ovire odstranile, pa se usvajajo še nove.

— **Obrambni komite švicarskih lastnikov obligacij srbskega posojila iz l. 1895.** toži ta-šo državo. Obrambni komite švicarskih lastnikov obligacij 4% srbskega posojila iz leta 1895, objavlja v švicarskih novinah, da je komite na podlagi pooblastila sporočil jugoslovnski vladi pogoje za prevzem obligacij, ki so pri tej organizaciji prijavljene. Toga dnevnega rešenja jugoslovnske vlade organizacija do danes še ni prejela. Zato je komite vložil v Zenev tožbo proti jugoslovnski vladi na plačilo izžrebanih obligacij v nominalnem znesku v švicarskih frankih, ki je bila diplomatskim polom izročena naši vladi. Komite bo prav tako vložil posebno tožbo glede plačila zapadlih kuponov. Prva razprava proti naši vladi se bo vršila 31. t. m.

— **Kdaj se sme krošnjariiti.** Uredba o krošnjarijenju, o kateri smo pred dnevi obširneje poročali, navaja izrecno, da veljajo glede časa, kdaj se sme krošnjariiti, predpisi čl. 9., 10. in 23. uredbe o odpiranju in zapiranju obratov od 3. maja 1928. Člen 9. te uredbe pravi, da se smejo prodajati do 10. ure zvečer po ulicah samo novine, revije in časopisi, peten kostani, brezalkoholne pijače, alva in sladoled, kakor tudi presno in posušeno sadje. Čl. 10. določa, da je po 7. uri zvečer prepovedano vsako opravljanje obrtnega posla po ulicah in hišah ter prodajanje kakor tudi krošnjarienje po ulicah in hišah. Čl. 23. pa določa, da je vsako krošnjarienje v nedeljah in državnih ter verskih praznikih (to je na prvi dan Božiča, na Novo leto, na dan Sv. treh kraljev, na dan Sv. Rešnjega Telesa in na dan Vseh svetnikov) prepovedano. Krošnjarienje je tedaj po novi uredbi po 7. uri zvečer brezizjemno prepovedano, prav tako je prepovedano krošnjarienje ob nedeljah in v uredbi navedenih praznikih.

— **Državne nabavke premoga.** Iz Beograda poročajo, da je bil v prometnem ministrstvu sestavljen poseben odbor, ki bo imel nalogo, da izvršuje državne nabavke premoga za potrebe naših železnic. Ta odbor bo te dni pričel poslovati.

— **K posojilu beogradske občine.** Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o naitlju kratkoročnega posojila v višini 1 milijona dolarjev, ki ga je najela beogradska občina preko Bosanske banke, dodajamo, da se je beogradska občina obvezala, da bo za eno tretjino izposojene vsote odstopila Bosanski banki v izvršitev predvidena investicijska dela po enotnih cenah, ki jih bo določila posebna komisija dveh predstavnikov Bosanske banke in dveh predstavnikov občine. V primeru nesporazuma bo komisija izvolila petega člana. Enotne cene se bodo ugotovile na podlagi licitacij iz preteklega leta, upoštevajoč sedanje tržne cene za material. Istočasno se občina ponovno za 3 mesece prolongirala kratkoročno posojilo pri bančni skupini Blair-Chaise v višini 3 milijonov dolarjev, za katero mora, kakor znano, plačevati 7-odstotne obresti in 2/3 odstot. provizije. Obe finančni transakciji sta potrdila finančni in notranji minister. Poroji teh kratkoročnih posojil so precej težki. Za prolongirano kratkoročno posojilo pri skupini Blair-Chaise mora občina glede na trimesečno provizijo od 2/3% plačati dejansko 9.7% na leto, za kratkoročno posojilo pri Bosanski banki pa ne glede na pravico banke pri izvršitvi predvidenih del 10 % na leto, kajti ni verjetno, da bi občina mogla vrniti to posojilo po preteku 6 mesecev, po kratkoročni mora plačati 1 % provizije na 6 mesecev. Pripomniti moramo, da dobivajo družje evropske prestolnice občine kratkoročna posojila po 6 do 7 % in da je tudi zagrebška občina pred kratkim sklenila kratkoročno posojilo po ugodnejših pogojih.

— **Stanje hmeljarstva v naši državi.** Te dni se je vrnil v Beograd inž. Josip Teržan, referent kmetijskega ministrstva od tritedenskega potovanja po naših hmeljskih okoliših ter je med drugim izjavil, da kaže hmelj v naši državi bujno cveteti in prehaia v kobile. Zaradi lanske slabe cene letos hmeljarji niso uporabljali mnogo umetnih gnojil. Zadnja leta so večinoma preveč gnojili; zaradi nestrokovnega gnojenja na je zelo trpela kakovost hmelja ter je naš hmelj mnogo izgubil na dobrem glasu, deloma tudi zaradi slabega obriranja in sušenja. Mnogo je vplivalo na kakovost tudi slabo obrezovanje. Škodljivci se skoro niso pojavili, le v Sloveniji je hmeljska stenica povzročila večjo škodo. Med drugim je tudi izjavil, da Vojvodina za svoj pridelek nima dovolj sušilnic in skladišč za hmelj, dočim ima Slovenija prilično število sušilnic in skladišč za manipulacijo. Glede na dejstvo, da je trgovina z našim hmeljem večinoma v rokah nümeričkih in žateških tržak in ker naša domača trgovina nima dovolj lastnega kapitala, bi morala Narodna banka dati večje kredite za odkup hmelja, kakor je to storila za odkup opija.

— **V trgovinski register so se vpisale** nestopne tvrdke: F. Hergouth, tvornica kartonaže v Mariboru; E. Merišič, trgovina z mešanim blagom in deželni pridelki v Medvođah; Pavel Božnar, vodna žaga na Pristavi pri Polhovem gradu; Mr. Kristmir Črnko, lekarna v Radovljici; Fr. Brinšek, elektrovalični mlin v Starem dvoru pri Škofji Loki; Albin Bova, trgovina z vinom, pivom in žganjem na debelo v Verančah; Rudolf Ahčan, trgovina z mešanim blagom v Zagorju; Slavko Kušar, trgovina z mešanim blagom v Zagorju ob Savi; Mr. Ph. Ivan Pokorny, lekarna v Zagorju ob Savi.

— **Udeležba Jugoslavije na velesejmu v Frankfurtu** V sporazumu s trgovskim in kmetijskim ministrstvom je bila v beogradske Trgovski zbornici sestavljena komisija, ki ima nalogo, da organizira udeležbo Jugoslavije na velesejmu v Frankfurtu ob Meni. Komisija je že pričela poslovati.

Lepa Hrvatica

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno blešča-
lo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

— **Dobave.** Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. t. m. ponudbe glede dobave kopalnih gob, kamene soli, spirita, kalcinirane sode, kristalne sode in natrijuma, do 10. t. m. glede dobave mizarskega in steklarskega kleja, državev za kladiva, krampov in lopat, toporiše za sekire, jermen iz kromovega usnja, 4000 škatic žigalic, 7 komadov plinomerov, 1400 kg katrana, 1 črpalka, telefonskih prekopilcev, tripolnega pretlikala, varovalk in kontrolnih vijakov. Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede oddaje 100 komadov sparilnih cevi v popravilo. Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg staufferjeve masti, kalilnega in varilnega praška ter selmijaka, do 17. t. m. glede dobave medenih drogov, bakra, bakrenih in medenih cevi in vijakov. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave žebeljev. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: za dobavo mesa za čas od 1. oktobra do 31. marca 1929: 14. t. m. pri komandi mesta v Čakovcu, dne 17. t. m. pri komandi mesta Murska Sobotna in Dolnja Lendava; za dobavo kruha: 13. t. m. pri komandi mesta v Murski Soboti, 16. t. m. pa pri komandi mesta v Dolaji Lendavi.

Borze

2. avgusta.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet večji, kakor zadnje dni, zlasti v devizah na Dunaj, Prago in Curih. Potrebo v devizah na Newyork in Trst je, kakor običajno krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaj se niso bistveno spremenili.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v Vojni škodi dalje mlačna. Promptna se je trgovala po 436, kasa po 436-435.5 in za december po 455 - 454. Investicijsko posojilo notira nižje, in sicer 87 - 87.75 brez zaključka. Zasebne vrednote so bile povsem zanemarljive ter skoro ni bilo prometa. Med bančnimi vrednotami je bila zaključena le Praštlediona po 950, med industrijskimi vrednotami pa Union (mlin) po 240. Trboveljska notira 450 - 470.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 - 22.8875. Berlin 19.575 - 18.605 (13.50). Bruseli 0 - 7.924. Budimpešta 0 - 9.922. Curih 1094.1 - 1097.1 (1095.6). Dunaj 8.0154 - 8.0454 (8.0804). London 276.1 - 276.9 (276.5). Newyork 56.83 do 57.03 (56.98). Pariz 0 - 222.82. Praga 168.25 do 169.25 (168.65). Trst 296.6 - 298.6 (297.6). Zagreb. Amsterdam 22.8875 - 22.9175. Dunaj 8.0154 - 8.0454. Berlin 13.575 - 13.605. Budimpešta 9.925 - 9.935. Milan 296.55 do 298.55. London 276.1 - 276.9. Newyork 56.817 do 57.017. Praga 168.62 - 169. Curih 1094.1 do 1097.1. dolar 56.3 - 56.5.

Trst. Beograd 33.5 - 33.8. Dunaj 266.75 do 272.75. Praga 56.525 - 56.825. Pariz 74.685

do 74.985. London 92.74 - 92.94. Newyork 19.055 - 19.115. Curih 367.15 - 369.15; dinarji 33.5 - 34; dolarji 18.865 - 19.015.

Dunaj. Beograd 12.4325 - 12.4725. Berlin 168.75 - 169.25. London 34.375 - 34.475. Milan 37.035 - 37.135. Newyork 707.65 - 710.15. Pariz 27.6975 - 27.7975. Praga 20.96875 do 21.04875. Curih 136.22 - 136.72.

Curih. Beograd 9.1280. Berlin 123.925. Newyork 519.45. London 25.22875. Praga 20.335. Milan 27.175. Praga 15.395. Budimpešta 90.555. Bukarešta 3.17. Solija 3.75. Varšava 58.20. Dunaj 73.275.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59.055, v Berlinu 7.358.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 158 - 0. Ljubljanska kreditna 128 - 0. Kreditni zavod 170 - 175. Vevče 105 - 0. Ruše 265 - 285. Slavonska 56 - 0. Sešir 105 - 0.

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 436 - 436.5, kasa 436 - 436.5, za september 442 - 442.5, za december 452 - 453.5, investicijsko 87 - 87.75, agrarne 53 - 56; bančne vrednote: Poljo, stara emisija 17.5 - 0, nova emisija 0 - 16.5. Kreditna 85 - 0, Hipo 59.5 - 0. Jugo 88 - 88.5. Ljubljanska kreditna 126 - 0, Srpska 145 - 0, industrijske vrednote: Narodna žumska 16 - 0, Gutmann 220 - 225. Slavski 102 - 0. Slavonija 10-0. Danica 140-145, Drava 385-390, Sečerača (Osijek) 240 - 260. Vevče 105 - 110, Isis 30 - 32, Dubrovačka 465 - 470, Trbovelje 450 - 470. Narodna mlinarska 19 - 0.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (2. t. m.). Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona bukovih drv, 50 cm dolžih, kco. vag. meja po 23.50. Deželni pridelki: Tendenca čvrsta. Zaključenih je bilo 5 vagonov, in sicer 1 vag. pšenice, 3 vag. turčice in 1 vag. moka. Nudi se pšenica (slov. post., mlevska tarifa, plač 30 dni): baška promptna po 290-295, za avgust po 297.5-300, za september po 300-302.5; turčica: baška, slov. postaja, navadna tarifa, plač 30 dni po 350-352.5; oves: baški novi, zdrav, rečelan, za avgust po 265-270; moka: »Og«, too. Ljubljana, plač po prejemu blaga, stara po 520-525, iz nove pšenice po 455-465.

Novosadska blagovna borza včeraj zaradi preznika ni poslovala.

Dunajska borza za kmetijske produkte (1. t. m.). Na ameriških tržiščih je zaradi večjega dovoza pšenice in novih ugodnih poročil o letni tendenci mlačna, dočim so kontinentalne borze pod utisom poročil o suši, ki ogroža letino turčice. Na dunajski borzi je promet v pšenici slab. V rži je razpoloženje dalje čvrsto. Za september - november je bilo nekaj velikih zaključkov v argentinski turčici na bazi 1 funta 76 d. do 1 funta 77 d. cif Trst. Uradno notirajo: pšenica: domača, nova 38 - 40, madžarska Tisa 42 - 42.5, jugoslovnska 40 - 40.5; rži: marchedska 38.5 - 38.75, madžarska 37.75 do 38; turčica: 37.5 - 38. Moka: »O« v trgovini na debelo: domača 67 - 69, madžarska 65.5 - 68.5.

Iz življenja in sveta

Umor, ki je bil spočet v samostanu

Morilca mehiškega prezidenta Obregona je nagovorila k umoru neka nuna, ki je svoje dejanje priznala. — Morilec je bil pred umorom pri maši in spovedi in je dobil odvezo

Preiskava proti morilcu generala Obregona, umorjenega prezidenta mehiške republike, je zaključena. Te dni je bila zastopnikom domačin in tujih listov prečitana morilčeva podpisana izpoved, ki odkriva zaroto od vrha do tal in priča, da atentator ni ravnal po lastnem nagibu, ampak da je imel skrivce. Morilec je priznal svoj čin v polnem obsedanju in je pred zastopniki tiska povedal, da skesano obžaluje dejanje, ker je ravnal po slabih navodilih.

K umoru ga je nagovorila neka nuna. Prigovarjala mu je, da je odstranitev Obregona in Callesa nujno potrebna in v interesu vere. Morilec je bil član katoliške organizacije in Društva za obrambo verske svobode. Kot tak je imel zveze z duhovniki in samostani. Somišljeniki so mu dali na razpolago denar in orožje ter so ga tudi hrabрили, naj izvrši svojo namero.

Samostanska nuna, katero so mehiške oblasti po morilčevem priznanju prijele, je, videvša, da se njen delež na vsem, kar se je zgodilo, ne da več utajiti, priznala svojo krivdo. Povedala je, da sta se z zločincem večkrat sestala in obravnavala dejanje, ki ga je bilo izvršiti. Krogi, s katerimi je občevala, so jo prepričevali, da je odstranitev Obregona potrebna, ker ni bil prezident ne prijatelj vere in ne cerkve.

Morilec sam je na dan krvavega čina zjutraj šel k maši in se je spovedal ter pristopil k mizi Gospodovi, kjer je bil obhajal. Govoril je dolgo z duhovnikom Jimenezom, od katerega se je

poslovil pokrepčan za delo, ki mu je bilo naloženo.

Kako enostransko je bil morilec formiran o svoji žrtvi, pove njegova lastna izpoved pred sodiščem. Pred novinarji, ki so se zbrali, da ga vidi, je izjavil, da mu je žal, ker je postal žrtev svečeniške zmote. Niti oddaleč mu ni bilo znano, da je bil Obregon zmeren državnik, ki je hotel prineesti mehiški deželi v verskem oziru mir ter storiti vse kar se da, da se pozabijo rane, katere je zadala Mehiki duhovščina z jezuiti. Dejanje je izvršil v upanju, da bo Mehika srečnejša in pa da bo Obregonova duša rešena in izveličana. Bil je preverjen, da bosta Obregon in on prišla v nebesa.

Bivši minister za javna dela, Morones, ni bil po morilčevi izjavi v nobeni zvezi s komplotom in atentatorjem.

Po vsem tem, kar je doživel, izjavlja morilec, da nima ničesar več skrivati. Njegovo kesanje je iskreno. Ker je izvršil čin v dobri veri, da bo z njim pomagano cerkvi, ne prosi nobene milosti. Zaslužil je smrt in se tudi ne bo branil umreti, kakor velevaljo mehiški zakoni.

Mehiška policija je razpisala za izsleditev morilčevih skrivcev velike denarne nagrade. Nekaterim so že za petami, drugim pa se je posrečilo pobegniti čez mejo, še preden je atentator priznal svoj čin. Med tistimi, ki se še skrivajo in jih niso oblasti še dobile v roke, je tudi Jimenez, ki je za morilca bral mašo, ga spovedal in mu dal odvezo v spovednici.

Bavarska — dežela železniških nesreč

V bližini Augsburga je osebni vlak zavozil radi napačno postavljenih tračnic v tovorni vlak. — Dvanajst oseb je mrtvih

Še ni dolgo tega, ko smo poročali o železniški nesreči na monakovskem kolodvoru. Neki turistijski vlak je v nedeljo zvečer čakal na signal, da bi smel voziti dalje na postajo. V tem je pridrvel po istem tiru drugi vlak, zavozil vanj in razbil tri vagona. Število mrtvih in ranjenih je bilo veliko.

Komaj so preiskali in ugotovili vzroke te nesreče, že prihaja iz Augsburga poročilo o novi železniški katastrofi. Na postaji Dinkelscherben je stal te dni ob 16. uri tovorni vlak, katerega bi moral prehiteti osebni vlak. Tračnice so bile napačno postavljene in osebni vlak je, mesto da bi prehitel tovornega, zavozil vanj. Trije zadnji vagoni tovornega vlaka so pri tem skočili s tira, pri osebnem vlaku pa se je razbila lokomotiva. Potegnili je za

seboj tender in sedem voz. Vsi so se prekučnili in poškodovali.

Dvanajst oseb je bilo usmrčenih, 28 težko, 23 pa lahko ranjenih. Nekateri izmed težko ranjenih so med prevozom v bolnišnico izdihili, tako se je število mrtvih medpotoma povečalo na 16.

Udarec obeh vlakov je bil grozen. Osebni vlak, ki je zavozil v tovornega, je imel 12 vagonov. Sedem se jih je tako poškodovalo, da ne bodo za nobeno rabo več. Lokomotiva se je zarila v vagono tovornega vlaka kakor top predmet v ogrado.

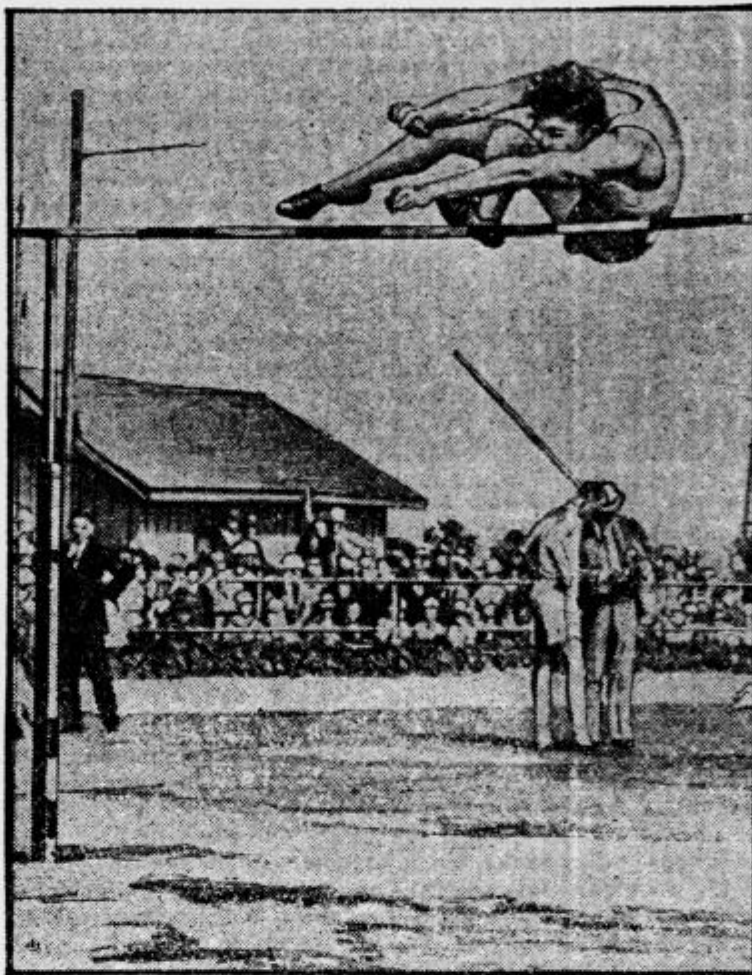
Jokanje in vpitje ponesrečencev je bilo presunljivo. Iz kotla lokomotive je začela še puhati para, ki je opekla vsakogar, ki se je skušal približati prizorišču nesreče. Morali so čakati, da

je para popolnoma izhlapela, šele potem je bilo mogoče začeti z reševalnimi deli.

Pogled na ponesrečence je bil strašen. Neko ženo so kolesa prerezala na dvoje. Poleg nje so ležali drugi mrlič. Enim so manjkale roke, drugim noge, tretji so bili brez glave. Smrtno je bil ranjen tudi neki duhovnik, ki se je vozil v svojo faro.

Preiskava, ki je bila nemudoma uvedena, je dognala, da je zakrivil nesrečo uslužbenec, ki prestavlja tračnice. Mesto na tretji tir so vodile tračnice na četrti tir. Tam je čakal tovorni vlak, v katerega je zavozila lokomotiva z vso silo.

Z ozirom na dejstvo, da postaja sigurnost vožnje po nemških železnicah, zlasti po bavarskih progah, čedalje

Z olimpijade v Amsterdamu

Prvak v skoku v višino, Američan King, na tej olimpijadi ni dosegel dosedanjega rekorda 2,04 m, temveč se je moral zadovoljiti z 1,94 m, kar pa je še vedno zelo znaten uspeh.

Nemí pasażir

General Nobille se je takole vozil skozi Nemčijo: Brzovlak je drvel z brzino 90 km na uro. Nemci so ga pozdravljali s fej-klaci, v Italiji pa so ga sprejeli z rožami kot junaka »ponesrečene ekspedicije«. Kaj hočemo! Vsak narod ima svoj okus, svoj režim in svoje junake.

Albanija bo proglašena za kraljevino

Znano je, da pripravljajo v Albaniji nove volitve, na podlagi kateri bo postavljena nova zbornica, ki bo sprejela nekatere revidirane člene albanske ustave. Med njimi bo tudi člen, ki izpreminja albansko republiko v kraljevino.

Prve volitve za ta korak so se že vršile. Vsakih 500 volilcev je izvolilo enega zaupnika, in vsi ti zaupniki skupaj bodo izvolili iz svoje srede 57 poslancev. Ti morajo biti v albanskem parlamentu zastopniki ljudstva ter bo-

do glasovali za novo ustavo in bodo izklicali Ahmeda Zoga za kralja.

Volitve zaupnikov so se vršile precej po albansko. Volilcev je bilo izredno malo in še kolikor jih je prišlo k volilnim žaram, so bili vsi pristaši Ahmed Zogovega režima. Ahmed Zogu je imel ves čas v pripravljenosti tudi vojsko, ki bi posegla takoj v konflikt, če bi nastal kakšen nered med volilci.

Opozicijsalni kandidati niso nikjer prišli do besede. Veleznačilno je, da so se v Skadru zglasilo pred volilno komisijo samo 20 volilcev. Tem je bilo seveda lahko izvoliti zaupnika, njim pa bo še lažje izvoliti poslance.

Sestanek zaupnikov, ki pomeni dru-

Tako lovi muhe
AEROXON
z zaponcem
najboljši muholovec na svetu.
Cena 1 dinar.

go etapo volitev v albanski parlament, bo dne 25. avgusta. Glavna naloga tega parlamenta bo proglasiti Albanijo za kraljevino in Ahmeda Zoga za kralja.

Zakonska sreča v številkah

Neki pariški statističar si je vzel čas, da je fiksiral v številkah med 100.000 zakonov srečnike in nesrečnike. Od kod je dobil točne informacije, ni navedel, govori pa tako sigurno, da se zdi vreden zaupanja. No, in njegovi številčni rezultati, ki povedo več nego cele knjige, so sledeči:

Med 100.000 moških in ženskih zakonov je ubežalo možem nekaj nad 1000 žen in ženam nekaj nad 2000 mož; sodniki so ločili 4000 zakonov; 26.000 poročenih ljudi živi v medsebojnem javnem boju, drugih 26.000 svojega sovrastva ne obeša na javni zvon; okrog 60.000 zakonov živi tja v en dan, niso ne srečni ne nesrečni; samo o 3175 zakonih pravijo sosedje, da so srečni — torej spadajo med negotove; 127 zakonovskih parov je »skoraj srečnih«, a popolnoma srečnih jih je samo 13 — ti zadnji dve postavki je ugotovil statističar sam... in vse te številke ne zaležejo absolutno nič, ljudje se bodo poslej prav tako ženili in možili kakor prej...

Mišji strah v steklenici

V Carrari se je zgodil te dni naslednji zabavni dogodek:

Okoli polnoči so slišali stanovalci neke hiše na korzu Vittoriju čuden zvenek in hrup, ki je prihajal iz podzemlja. Vse je pobegnilo na ulico in pred hišo se je nabrala masa ljudi, ki so s strahom in trepetom komentirali nerazumljivi pojav. Menili so, da gre za strahove. Komaj da so se našli nekateri pogumnejši možakarji, ki so se odločili pogledat strahove od blizu. Čez nekaj časa so stopili iz hiše. Eden je držal v roki veliko steklenico s širokim vratom, a drugi na palico nataknelo — miš. Miš je bila zašla v steklenico in v brezuspешnem poskušanju, da bi se rešila iz nje, jo je kotilala po trdih tleh v kleti sem in tja.

V čolnu preko Oceana

Iz New Yorka poročajo, da je dospel Nemec Romer s čolnom do Virginjskih otokov, odkoder se meni podati dalje v New York.

Romer je šel na pot preko Oceana 28. marca in sicer iz Lizbone. Radi viharja je moral pristati na južnem koncu Portugalske. Dne 17. apr. je odplul v smeri proti Kanarskim otokom, kamor je dospel po viharini vožnji 27. apr. Dne 2. jun. je odpotoval naprej. Sredi Oceana je srečal parnik »Epidaurus«, na katerem je obnovil svoje zaloge provianta. Nato se je usmeril proti Srednji Ameriki in je zdaj že ob njenih bregovih.

Ameriški običaji

Predsednik Coolidge je pred kratkim praznoval svoj 56. rojstni dan. Ob tej priliki je pogostil prijatelje, ki so mu priskrbeli čestitke.

Miran Jarc:

Dijak Ivan

Ivanu je bilo trinajst let, ko se je prvič resno sprl z domačimi. Oče ga je bil zalotil, ko je pod latinsko slovnico skrival roman, ki ga je čital že vse popoldne. Oče ga je bil zasacil, lažnika, in obračun je bil tako odločen, da je Ivan zbežal iz sobe in ušel na cesto. Ko se je znašel sredi ulice, ki so jo oživljale množice uradnikov in delavcev, vračajočih se z dela, sprehajalcev in postopajcev, ki so uživali tajnovitost jesenskega večera, je bridko občutil samoto. Kot še nikoli doslej se je zavedal, da obstoja med njegovim življenjem in med življenjem, ki mu ga vsiljujejo, tako strašen prepad, da ga premosti samo ali njegova popolna odpoved. Ki bi ga utegnila duševno zlomiti, ali pa njegova brezobzirna svojevlečnost, za kar pa ni bil dovolj močan. Tudi prijateljev ni imel. Njegovi sošolci so se zanimali za vse drugo kot on: ali so vneto zbirali znamke, ali so bili strastni nogometašniki, ali so prihajali v mestnem gozdu divje igre in borbe ali na so bili ugledni dijaki, nokorni izpolnjevavci dolžnosti in višjih ukazov. Kaj bo z menoj, se je čisto vprašal ves nemiren in čudno se mu je zazdelo, da ni tako vprašanje. Še drugim njegovim tovarišem prišlo na misel. Tudi zdaj, ko se je nemiren razgledoval po gneči, se je zasmilil samemu sebi: Kaj bo z menoj! Pa je zagledal sošolca Adolfa, sinu urarja Svetliča. Svetlič ga je ustavil in ga je začel spraševati. Ivan je bil mrk in ga je spremljal kar tako. Nenadoma se je pred drevoredom ustavil in sprožil v tovariša nepričakovano vprašanje: »Ti, ali je tebe tudi kedaj strah? Strah zaradi šole, ali zaradi doma?« Adolf ga je začuden pogledal. »Veš, to bi rad, da mi poveš: Kaj bo tvoj poklic? Kaj te zanima?« Tovariš ga je še bolj zavzet poslušal, slednjič pa mu je le odvrnil in je rekel, da ga najbolj zanima urarstvo, in da želi biti nekoč urar, ker je tudi njegov oče urar. »Kako?« se je Ivan razočaral, »ure boš prodajal? Ure, ki rečejo čas v minute in sekunde in drobiijo svetel dan v najbolj zoprne dolžnosti!«

Rdečeličev je na se je zasmeljal: »Ti si na čuden človek in nič te ne razumem. Saj sem rekel: ure bom prodajal in jih bom spet kupoval in spet dražje prodajal in bom tako bogat... in ko bom bogat si kupim avto in se bom vozil po mestu, da me bodo vsi občudovali.«

»Toda to... to... kupovanje in prodajanje ur, to je nesmisel! In da se boš vozil v avtu zato, da te bodo vsi občudovali, to je prav tak nesmisel. To vendar ni lepo... Kaj pa je zate tako lepo, da bi pozabil na vse in kar plesal od veselja... Kaj je tisto...«

Toda Adolf ga ni več poslušal. Prav tako sta se razšla, kot sta se bila srečala.

Ali moram postati uradnik, ker je moj oče uradnik, kakor hoče biti Adolf nekoč urar, ker je njegov oče urar. O, biti v pisarni, kolik nesmisel. Tam je zeva-joča smrt. Saj ve, kako utrujen in ozlovoljen se vrača oče iz pisarne. S seboj prinese včasih velik sveženj listov, popisanih s suhotnimi, spačenimi številkami, vsevprek podčrtanimi in obroblieni, da človeka mrazi. Le redko se zgodi, da oče pozabi na pisarno in se zamisli v svoje... in tedaj je ves drugi. Vzhičen pripoveduje o mogočnih življenjih, ki so jih živeli Napoleon, Michelangelo, Hus... Ivan bi mislil še dolgo in dolgo, da ga ni predramila razgibanost okrog njega. Ulice so se zasvetile v stoterih lučih in živahnost je naraščala. Od vsenavsoj se zasiala bleščavost bogastva: od kriče čih izločb; od vznemirajočih godbenih valov, ki so ga zajeli, ko je šel mimo kavarnе ob parku... Ali pa je mimo njega bežetno zaskrbelo dekle. Jarka svetloha iz cvetličarne to je osvojila vso belo žarkovito razgibanost. Odšavljen val ki je zavel ženezi ga je vznemirila v sladko grozo. Ozrl se je za njo kot za prikaznijo iz onega sveta, ki so mu o njem pravljile knjige, sin in hreneneja. Neznanka pa se je vrtela in gibala v ritmu godbe izgubila v množici.

Ali pa se je tik njega ustavil avto pred vhodom v bogato palačo. Vstopila sta gospod in gospa. Mogočen gospod v kožuhojini. Gospa? Morda gospodična iz romana... živi v bleščavosti, ki je niti njegov sen ne pozna...

Zavil je v temno ulico. Naslonil se je na zid in čakal. Od vsepovsod je šumelo mesto. Nad strehami v dalji je sijala motna zarja tisočerih žarnic. Mimo njega so vrli ljudje, ljudje, ljudje... Glasni, veseli, nagli... Vsakdo je vedel kam... On sam pa je bil tako neskončno osamljen in žalosten...

Kam? Tu ne ostane. Domov? Ne domov, ne domov?

Polastila se ga je groza. Doživel je trenutek morda sličnega doživetju, ki se polasti človeka stoječega tik brezna. Samo korak — pa bi bil rešen vsega. Samo korak: ne vrne se več domov, pomeša se v valove te množice: kamorkoli... samo, da se nekoč zave bleščavosti, ki kliče po njegovo vročino srce...

Toda tistega koraka ni storil. Uklonil se je in zamajal. Preslaboten sem. In ves se je zakrknjil v usločnost in v molk. Še bom počakal... Ali če nocoj ne, pa drugič. Morda že jutri... Že jutri... Lažje mu je bilo, ko si je vsaj prižgal blede upanje...

In vračal se je kot jetnik, ki so ga zalotili na begu.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

DEVETNAJSTO POGLAVJE.

V Nimesu.

Čitatelj mi bo rad verjel, da sem zrl na mesto z nemajhnim nemirno. Tega, kar sem bil slišal v Villerauguesu, in tega, kar je splošno dodal gospod de Géol, je bilo dovolj, da sem razumel, da se bo tu, med maslinovimi gajmi in belimi cestami solnčnega juga, odločila usoda vsega naroda.

Do tistega trenutka val revolucije še ni bil zadel ob resno oviro. Kralj, plemstvo in vse druge najtežje ovire so se bile zrušile pred njim; vprašanje je bilo samo, kako se bo držal tretji stebel — katoliška Cerkev. Baš tukaj, v dolini Rhône, kjer je imela Cerkev še obilo moči, so bile prilike najbolj ugodne načrtom zaneženjaka Fromenta. Odtod je utegnil bruhniti plamen, ki naj bi zapalil Francijo; požar, ki naj bi z neukrotno silo zajel v svoj ognjeni krog Vendéejo, Bretanjo, obalne pokrajine na severu in prej ko mogoče tudi Pariz.

Take misli so me obhajale, ko smo se bližali mestu. Ves Nimes je brnel in šumel od neobičajne, živahne delavnosti; množice so se prelivale sem ter tja, vse je nekam hitelo, ta po zabavi, oni po opravku.

Opazil sem, da je vsakdo nosil kako znamenje, nekateri trobojno kokardo, drugi — in teh je bilo več — rdečo kokardo v vseh velikostih, od komaj vidnega gumba do obsega ogromne potonike. Opa-

83

zil sem, da sta se obraza mojih tovarišev ob pogledu na ta znamenja mahoma zmračila. Tudi zvonjenje mnogoštevilnih zvonov, ki so klicali vernike k večernicam, jima ni nič kaj ugajalo. Jaz sem z naslodo poslušal njihovo petje, ki se je tako skladno zlivalo v večernem zraku, in sem tako ostal za tovarišema, ne da bi vedel kdaj. Ko smo zavili v notranje ulice, koder je bil promet najbolj živahen, me je odrezala od njiju dolga vrsta voz, za katero je prikorakala stotnja narodne straže. Ko je ta ovira minila, sem bil sam; o baronu in kovaču ni bilo več duha ne sluha.

Nič žal mi ni bilo. Prizor je bil zame nov in ta pogled na množico neprestano se menjavajočih obrazov, vojakov, seljakov in zalih deklet me je zabaval. Še manjše je postalo moje obžalovanje, ko sem mahoma zagledal nekaj, na kar sem se bil pripravil že v prvem trenutku, ko sem prispel v Nimes. Za rešetko nekega okna v visokem pritličju sem zagledal belo roko, ki je mahala z rutico: koga drugega naj bi se bil spomnil ob tem pogledu kakor Denize! Ko sem potegnil konja za uzdo, je bila rutica že izginila, okno je bilo prazno in brbljava množica okoli mene je hodila svojo pot kakor prej.

Nehote sem ustavil konja in s trepetajočim srcem spustil oči na okrog. Nikogar nisem videl, ki bi mu utegnilo biti znamenje namenjeno; a stvar se mi je zdela vendarle čudna. Nisem se upal verjeti v srečo, da bi bil kar na prvi mah našel Denizo. Ko pa sem iznova obrnil zbegane oči proti oknu, je za trenutek rutica iznova zavihrala v njegovem okvirju. To pot je bilo znamenje tako nedvomno namenjeno meni, da sem brez vsake opreznosti pognal konja skozi množico prav do vrat, skočil na tla in vrgel uzdo dečku, ki je stal pred vhodom. Nisem se ga upal vprašati, kdo stanuje v hiši; z nečakanom roko sem prijel za trkalo in potrkal.

Še tisti mah so se odprla vrata in lakej je stopil na prag. Ker nisem utegnil premisliti, kaj naj mu rečem, sem stal nekaj trenutkov brez glasu in najbrže prav bedasto gledal nani. Nato sem ga na slepo srečo vprašal, ali gospa sprejema.

Sluga mi je vljudno odgovoril, da sprejema; odprl je vrata in se odmaknil.

Ves osupel sem stopil v hišo; in moje strmenje je postalo še tem večje, ko sem dospel po široki, z belim in črnim marmorjem tlakovani veži in udobnih stopnicah na vrh, ter sem videl, da se vsa notranost, od resne lakejeve livreje pa do sadrenih okraskov na stropu, odlikuje z najizbranejšo eleganco. Toda nisem se utegnil dolgo ozirati, zakaj sluga je že odprl vrata pred menoj.

Z željnimi očmi sem stopil v sobo. Nemogoče sanje so se za trenutek polastile mojega duha in me navdale z upanjem, da mahoma zagledam Denizo — ne več gospodične de Saint-Alais, ampak Denizo, deklico, ki me je ljubila in s katero še nisem nikoli sam! Toda namestu Denize je brez naglice vstala iz naslanjača pri oknu tuja ženska in mi po kratkem obotavljanju stopila naproti. Ta neznanka, visoka žena resnega in neobičajno lepega obraza, me je radovedno opazovala s svojimi črnimi očmi; v nežni lici ji je udarila komaj vidna rdečica.

Ob pogledu na tujko sem se jel jecljaje izgovarjati, da prihajam nevaablen v hišo. Žena se mi je naklonila.

»Gospod se nima za kaj opravičevati,« je rekla ljubeznivo. »Pričakovali smo ga in večerja je že na mizi. Gervais, ako izvolite z njim, vas povede v sobo, kjer se lahko očistite potnega prahu.«

»Ali, gospa,« sem okleval, »bojim se, da ne bi zlorabil...«

Mično je zmajala z glavico.

»Prosim vas,« je dejala in mahnila z roko proti vratom.

DRVOREZ
CINKOGRAFIJA
ASER ESKENASY SUBOTICA

Tesan les!

popolnoma suh za tako šnjo uporabo sposoben, se dobi v vseh dimenzijah pri tvrdki

Škrbec & Bartol.
Miklošičeva c. 6 telefon 2595

„WECK“

čase in aparati za vkuhanje najzanesljivejši

Tovarniška zaloga „Weck“ pri tvrdki

„FRUCTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/1.
Celje: J. JAGODIČ. Maribor: K. LOTZ

UGONABLJA: Muhe, Komarje, Mravlje, Stenice, Bolhe, Ščurke, Molje i. t. d.

L. Mikuš

MESTNI TRG ŠTEV. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Mag. št. 11.571-28.

RAZGLAS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo kleparskih popravil ter pleskanja vseh kleparskih del

na hiši meščanske imovine. Tozadavne podatke je dobiti v mestnem gradbenem uradu do 6. avgusta 1928 med uradnimi urami. Ponudbe je vložiti do 8. avgusta 1928.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 2. avgusta 1928.

9600-a

Prodaja saharina.

Uprava Državnih Monopola ima za prodajo preko 5.500 kilograma saharina raznog stepena slatkoče.

Saharin će prodavati po sledećim uslovima:

1. Prodajna cena saharina je dolara 2.80 i kilogram slatkoče 550°. a prodajna cena saharina manjeg stepena slatkoče je procentualno manja. Pored kupovne cene kupac je dužan platiti odnosnu carinu iz T. Br. 231. predloga Zakona o opštoj carinskoj tarifi i monopolnsku takso po čl. 6. Zakona o Monopolu na umjetna sladila, kao i opštinsku trošarinu.

2. Kupac saharina mora se obavezati, da će kupljeni saharin preraditi i upakovati u paketiće u težini od 5, 10, 25, 50, 100, 250 i 500 grama neto težine, s tim da svaka kutija ili paketić mora imati etiketu kupca sa tačnim naznačenjem: neto težine, stepena slatkoče, odgovarajuće količine šećera i cene, koja ne sme biti veća od 5.— dinara po kilogramu i stepenu slatkoče.

3. Sem toga kutije ili paketići moraju biti žigosani vlačnim žigom Uprave Državnih Monopola ili nadležnog Oblasnog Monopolnog inspektorata, snabdeveni potpisima jednog člana komisije, kao i kupca i obavijeni banderolom bez vrednosti za cigar-papir posebno i ukupno.

3. Dalje kupac se ima obavezati, da sav posao oko prerađe, prepakivanja, žigosanja, i banderolisnja obavlja o njegovom trošku komisija, koju sačinjavaju: jedan hemičar i jedan komercijalni službenik Uprave Državnih Monopola, odnosno Oblasnog Monopolnog inspektorata, kao i jedan organ Finansijske Kontrole u mestu radionice kupčeve.

Rok prijave je mesec dana od dana prvog oglasa u Službenim Novinama.

Ponude se imaju predavati Upravi Državnih Monopola — Odeljenju Prodaje.

Bliža obaveštenja interesanti mogu dobiti u kancelariji Uprave Državnih Monopola — Odeljenju Prodaje.

Iz Kancelarije Uprave Državnih Monopola M. Pr. Br. 24.443. 1928. godine u Beogradu.

Potrebni so nam:

Strojniki za Dieslov motor 360 HP,

Tkalski moister za Nortrop razvoje,

Tkalski moister za navadne „

Snovar za snovalni stroj.

Ponudbe naj pošljejo samo vestni in delavni reflektanti z navedbo dosedanega namješčenja in plačilnih zahtev.

Mita Ristić in sinovi

Niš, Srbija

9-8

Direkciji Resavskih rudnikov,
Nik. B. Jocića i Sina Bare Ravna Reka
poslednja postaja Čuprija v Srbiji — potrebno je

veliko število rudarjev - kopačev

vsled povečave obrata v rudniku.

Rudarji bodo takoj sprejeti, čim se prijavijo direktno Upravi rudnika v Barah. Stanovanje, kurjava in razsvetljava brezplačno v koloniji, poieg tega dobra plača v akordu.

955-a

Poceni

blaga, drv, premoga, pohištva itd. v mestu, kakor tudi na deželi preskrbi hitro in poceni prevoznitvo:

prevoze

Franjo Schwab
autoprevoznitvo

Poljanska cesta 31. telefon 2510.

V najhujši vročini

je najboljša

in najbolj zdrava pijača

ohlajeni

Radenski

zdravilni vrec

Dobl se ga v vseh boljših trgovinah, restavracijah in gostilnah.

Konkurz.

G'asbena šo'a „BAJIĆ“

razpisuje natečaj za po 1 učitelja za vijolino in za klavir. — Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe z navedbo svojih kvalifikacij upravi Muzičke šole „Bajić, Novi Sad, Kralja Petra cesta 25 najdalje do 15. avgusta t. l.

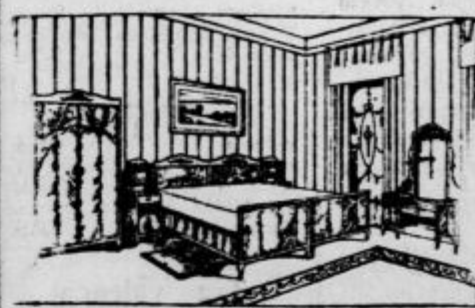
9-6

Išče se kupec

za celo konkurzno maso umrle gospe Benedik. Kette-Murnova cesta, za znesek Din 80.000.—

Zaloga obstoja iz manufakturnega blaga, konfekcije, pletenine in drobnarije, vse v lako dobrem stanju.

Odda se tudi lokal za eventualno nadaljevanje trgovine. Poizve se pri notariu M. Hafner Miklošičeva cesta št. 6.

I. Repše

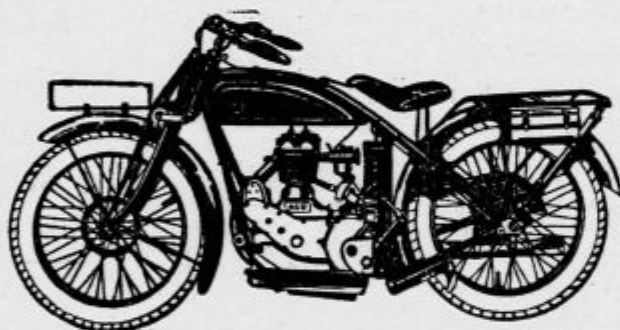
LJUBLJANA, Dvorni trg 1.

Zaloga najmodernejših oprav za spalnice, jedilnice in kuhinje. — Izdelava najfinejša — vse iz vezanega, zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.

6619

Priznано je, da so avtomobili, motocikli in velocipedi znamenite svetovne znamke

N.S.U.

tehnično dovršeno izdelani, solidni, elegantni, ekonomični in poceni.

Ne propustite, ne da bi pregledali modele in prospekte. — Pogoji plačanja po sporazumu.

Izložbeni lokal:

KRALJA PETRA UL. 18
Beograd.

Generalno zastopništvo

N. S. U.
avtomobilov, motociklov
in velocipedov

Generalna banka za trgovinu i industriju

BEOGRAD, Jakšićeva 5-7.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja povodom tragične prerane smrti našega nadvse ljubljenege očeta, soproga, svaka in strica, gospoda

dr. Avgusta Kumarja

rudniškega, občinskega, okrožnega zdravnika itd. v Hrastniku,

za poklonjeno krasno cvetje in vence ter nadvse častno spremstvo na njegovi zadnji poti se vsem najtolepleje zahvaljujemo.

Prav posebna zahvala pa veljaj: Trboveljski premogokopni družbi, Bratovski skladnici in Trboveljski občini za blagohotno naklonjenost in častno zastopstvo pri pogrebnih svečanostih, spoštovanim rodbinam ravnatelj Drolzevi, Prohaszkovi, Persogliovi in Brinnerjevji za vsestransko pomoč v nesreči z nasveti in dejanji, pevcem iz Hrastnika in Dola pod vodstvom g. Čandra za ganljive žalostinke, Sokolu, Gasilnemu društvu, Udruženju rez. oficirjev, govornikom gg. dr. Baumgartenu, dr. Neubergerju, Hofbauru in vsem pokojnikovim stanovskim tovarišem, ki so se v toli častnem številu udeležili spreveda in dvignili krsto z dragim pokojnikom na voz in pozneje v vagon; gg. dr. Uhllichu, ravnatelju Prohaszku in inž. Freyerju za požrtvovalno sodelovanje pri iskanju trupla v valovih Savinje in namestniku načelnika železniške stanice g. Bernotu za dobrohoten trud pri prevozu trupla v Zagreb.

Še enkrat vsem prisrčna hvala.

V Hrastniku, dne 1. avgusta 1928.

9589

Žalujoča soproga, otroci in ostali sorodniki.